

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA**

Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Studijní program: 6208 T Ekonomika a management

Studijní program: Strukturální politika Evropské unie a rozvoj venkova

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Možnosti diverzifikace činností ve venkovském prostoru Tábořska

Vedoucí diplomové práce:

prof. Ing. Magdaléna Hrabánková, CSc.

Autor:

Bc. Renata Vutjanoková

České Budějovice, duben 2008

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Možnosti diverzifikace činností ve venkovském prostoru Táborska“, vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích dne 27.4.2008

.....
Bc. Renata Vutjanoková

PODĚKOVÁNÍ

Největší poděkování patří vedoucí mé diplomové práce prof. Ing. Magdaleně Hrabánkové, CSc. za cenné a odborné rady, které mi při zpracování práce poskytla. Také jí vděčím za otevřenost a trpělivost, se kterou ke mně vždy přistupovala.

Současně děkuji Ing. Janu Leštinovi, CSc. za poskytnutí důležitých informací, které mě inspirovaly při zpracování projektu agroturistického vzdělávacího centra.

OBSAH

1. ÚVOD	7
2. METODIKA ZPRACOVÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	8
3. ROZPOČET EU	10
3.1 Orgány rozhodující o výši výdajů	10
3.2 Zdroje financování rozpočtu EU	11
3.3 Kontrolní mechanismy	11
4. REGIONÁLNÍ POLITIKA EU	13
4.1 Regionální politika EU v České republice 2004-2006.....	13
4.2 Regiony pro regionální politiku.....	13
4.3 Strukturální fondy do roku 2006.....	17
4.3.1 Evropský fond regionálního rozvoje - ERDF	17
4.3.2 Evropský sociální fond - ESF	18
4.3.3 Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství - EAGGF	18
4.3.4 Finanční nástroj pro podporu rybolovu - FIG	19
4.4 Iniciativy Společenství	20
4.4.1 Intereg III	20
4.4.2 Equal	20
4.4.3 Leader+	20
4.4.4 Urban.....	21
4.5 Fond soudržnosti.....	22
4.6 Operační programy pro období 2004-2006	22
4.6.1 Společný regionální operační program	22
4.6.2 OP Průmysl a podnikání	23
4.6.3 OP Rozvoj lidských zdrojů	23
4.6.4 OP Infrastruktura	23
4.6.5 OP Zemědělství.....	23
4.7 Předpokládaný vývoj politiky soudržnosti v období 2007-2013.....	24
4.7.1 Cíl „Konvergence“	24
4.7.2 Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“	24
4.7.3 Cíl „Evropská územní spolupráce“	25
4.8 Strukturální fondy EU pro období 2007-2013	26
4.8.1 Evropský fond regionálního rozvoje - ERDF	26
4.8.2 Evropský sociální fond - ESF	26

4.9 Fondy pro venkov a zemědělství.....	27
4.9.1 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova - EAFRD.....	27
4.9.2 Evropský zemědělský garanční fond - EGF	29
4.9.3 Evropský fond pro rybolov - FIFG	29
4.9.4 Fond soudržnosti	29
4.10 Operační programy pro období 2007-2013	30
4.10.1 Operační programy pro cíl Konvergence.....	30
4.10.2 Operační programy pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	31
4.10.3 Operační programy pro cíl Evropská územní spolupráce.....	31
5. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA NA OBDOBÍ 2007-2013	32
5.1 Politika rozvoje venkova	33
5.2 Národní strategický plán rozvoje venkova ČR	33
5.3 Vymezení základní charakteristiky venkova	36
5.4 Zemědělství a jeho veřejná podpora	37
5.4.1 Význam zemědělství z hlediska ekonomiky ČR.....	37
5.5 Bariéry podnikání na venkově.....	39
6. DIVERZIFIKACE ČINNOSTÍ NA VENKOVĚ	40
6.1 Promítnutí diverzifikace ve venkovském prostoru do Programu rozvoje venkova na období 2007-2013	49
6.2 Zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a podpora diverzifikace	50
7. MIKROREGION TÁBORSKO	54
7.1 Demografie mikroregionu	56
7.2 Vize mikroregionu Táborska	57
7.3 SWOT analýza mikroregionu Táborsko	59
7.3.1 Analýza vnitřního prostředí	59
7.3.2 Analýza vnějšího prostředí.....	60
7.4 Analýza struktury řemeslné výroby.....	65
7.4.1 Právní ochrana lidových řemesel v ČR.....	68
7.4.2 Řemeslná výroba na Táborsku.....	72
7.5 Agroturistika	74
8. NÁVRH PROJEKTU	75
8.1 Analýza okolí podniku.....	76
8.1.1 Analýza trhu.....	76
8.1.2 Analýza vědeckotechnického rozvoje.....	78

8.1.3 Analýza regionu	78
8.1.4 Analýza ekonomického a právního systému.....	79
8.1.5 Příležitosti a hrozby	79
8.2 Formulace specifických předností podniku.....	80
8.3 Vize podniku.....	81
8.3.1 Základní představa o budoucí podobě podniku	81
8.3.2 Scénáře budoucího vývoje	81
8.3.3 Zásadní strategické rozhodnutí o tempu tržeb	82
8.3.4 Formulace dílčích strategií podniku.....	83
8.3.4.1 Strategie materiálové a energetické náročnosti a nákladovosti produkce	83
8.3.4.2 Strategie hospodaření s hmotným majetkem	84
8.3.4.3 Strategie rozdělení zisku a použití zdrojů.....	86
8.3.4.4 Strategie úvěrů.....	87
8.3.5 Rozvaha.....	88
8.3.6 Výkaz zisků a ztrát.....	88
8.3.7 Výkaz cash-flow	89
8.3.8 Ukazatele finanční analýzy	89
8.3.8.1 Ukazatele rentability.....	89
8.3.8.1 Ukazatel zadluženosti	91
8.4 Formulace strategických cílů.....	92
8.4.1 Cíle na trhu.....	92
8.4.2 Ekonomické cíle.....	92
8.4.3 Majetkové cíle.....	92
8.4.4 Sociální cíle a cíle v oblasti kvalifikace a motivace	92
8.5 Tabulka logického rámce projektu	93
9. ZÁVĚR	94
10. SUMMARY	96
11. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	99

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHY

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

1. Úvod

Ke zpracování diplomové práce bylo vybráno téma možnosti diverzifikace činností ve venkovském prostoru Táborska. Jedním z důvodů výběru tohoto tématu byla skutečnost, že Česká republika může čerpat prostředky z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), a to prostřednictvím Programu rozvoje venkova pro ČR na období 2007-2013, kde ve III. ose je diverzifikace činností na venkově jednou z hlavních oblastí podpor.

Opatření diverzifikace činností nezemědělské povahy navazuje na opatření programu SAPARD a na opatření operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Mezi hlavní záměry diverzifikace činností patří rozvoj nezemědělské produkce, podpora zaměstnanosti, různorodost venkovské ekonomiky, zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomických aktivit.

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat možnosti diverzifikace v oblasti Táborska jako předpokládaného zdroje příjmů zemědělců a obyvatel venkova.

Pro splnění stanoveného cíle je nutné definovat samotný termín diverzifikace a seznámit se a získat přehled o jednotlivých strukturálních fondech, cílech regionální politiky a operačních programech. O jmenované problematice pojednává teoretická část .

Praktická část čtenáře seznámí s mikroregionem Táborsko, s analýzou struktury řemeslné výroby a s agroturistikou. V této části je navrhnout projekt agroturistického vzdělávacího centra, které by zajistilo devět stabilních pracovních pozic a pozvedlo úroveň lokality, kde by se objekt nacházel.

2. Metodika zpracování diplomové práce

Objektem zkoumání diplomové práce je mikroregion Táborsko. V této oblasti jsou posuzovány možnosti diverzifikace činností nezemědělské povahy. V úvodních kapitolách je uvedeno fungování rozpočtu Evropské Unie, regionální politika EU, její cíle a také komparace strukturálních fondů pro období 2004-2006 a pro léta 2007-2013. V teoretické části je pozornost zaměřena na program Iniciativy Společenství, Fond Soudržnosti i operační programy pro jednotlivé etapy. Je zde charakterizován program Rozvoje venkova na období 2007-2013 či Národní strategický plán rozvoje venkova. Poslední oddíl teoretické části je věnován problému diverzifikace činností, jejímu promítnutí do programu Rozvoje venkova a prostředkům vyčleněným na diverzifikaci hospodářství venkova a na kvalitu života ve venkovských oblastech.

Informace pro teoretickou část této práce byly získány především z odborných publikací a internetových stránek uvedených v seznamu literatury.

Praktická část ve svém úvodu popisuje profil mikroregionu Táborska, jeho vize a swot analýzu. V další části práce je analyzována struktura řemeslné výroby, která popisuje nejen vývoj uměleckých řemesel, ale také porovnává situaci řemesel v České republice, na Slovensku a ve světě vůbec. V této souvislosti jsou uvedeny možnosti řemeslné výroby na Táborsku.

Dle podkladů bylo zjištěno, že řemeslná činnost nepřináší dostatečný zdroj příjmů, tudíž byl zpracován návrh projektu na agroturistické vzdělávací centrum, které by mohlo tento problém vyřešit. Projekt byl zpracován podle metodiky profesora Součka.

V rámci sestavení praktické části byl osloven Městský úřad v Táboře, konkrétně Obecní živnostenský úřad a odbor kultury. Na základě informací získaných od pracovníku Městského úřadu byl uskutečněn rozhovor s vybranými živnostníky, pro které řemeslná výroba představuje hlavní a jediný příjem finančních zdrojů.

Pro zpracování druhé části práce byly jako zdroje dat využity internetové stránky města Tábor, Národního ústavu odborného vzdělání a též odborná literatura zabývající se agroturistikou.

3. Rozpočet EU

3.1 Orgány rozhodující o výši výdajů

Každoroční proces posouzení plánů výdajů začíná vždy na jaře, kdy Evropská komise předloží návrh na následující rok. Návrhy Komise jsou pak diskutovány v Evropském parlamentu a v Radě ministrů Evropské Unie. Oba orgány společně jednají o potřebných úpravách návrhu, jehož definitivní podoba je schválena v prosinci každého roku. Ve více než polovině výdajových položek má poslední slovo Parlament. Jde o výdaje na méně prosperující regiony, životní prostředí, investice do lidského kapitálu nebo výzkumné a vzdělávací programy. Ministři mají oproti tomu poslední slovo u většiny výdajů na zemědělství a téměř u všech rozhodnutí týkajících se spravedlnosti, svobody, občanství a bezpečnosti.

Rozpočet je však schválen pouze tehdy, když většina členů Evropského parlamentu s celým rozpočtem v jeho konečné podobě souhlasí, tedy když je rozpočet podpořen třemi pětinami odevzdaných hlasů. Ať je jeho vznik provázen jakýmikoli neshodami, je konečným výsledkem rozpočet vyvážený. Deficity nejsou přípustné. Rozpočet každého roku spadá do dlouhodobého plánu výdajů, jež je znám jako „finanční rámec“. Jedná se o sedmiletý plán, který v současné době pokrývá období 2007 až 2013. Umožňuje, aby Evropská Unie efektivně plánovala výdajové programy s několikaletým předstihem.

Obrázek 1: Dlouhodobý rozpočtový trend EU

Pramen: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

3.2 Zdroje financování rozpočtu EU

Rozpočet EU je financován především ze tří „vlastních zdrojů“. Velká část – necelé tři čtvrtiny – těchto prostředků se zakládá na platební schopnosti členských států, jež se měří jejich národní prosperitou vyjádřenou ve formě hrubého domácího produktu. Základním principem výpočtu příspěvků jednotlivých členských států je solidarita a platební schopnost. Pokud se prokáže, že by to pro některé členské státy představovalo nadměrné zatížení, provádějí se případné úpravy. Zbývající prostředky plynou z cel a zemědělských dávek (forma dovozního cla uvaleného na zemědělské výrobky) a z pevného podílu z prostředků, které členské státy vyberou na dani z přidané hodnoty. Nelze říci, že by tyto formy příjmů pocházely z konkrétního členského státu. Díky jednotnému trhu EU je možné je inkasovat v úplně jiné části EU, než kde byla ve skutečnosti realizována podnikatelská činnost, z níž dotyčný výnos plyne.

3.3 Kontrolní mechanismy

Plány výdajů jsou každoročně a velmi důkladně posuzovány v rámci procesu přípravy ročního rozpočtu. Evropská komise, která rozpočet spravuje, se zodpovídá Evropskému parlamentu za to, jak byly prostředky během každého roku vynaloženy. Navíc existují v rámci celého procesu mnohé kontrolní mechanismy. Výdaje jsou podrobovány mimo jiné (m.j.) internímu auditu a externímu vyhodnocování, aby bylo možné poučit se do budoucna z toho, jak byly prostředky utráceny v minulosti a přijmout nápravná opatření.

Evropský účetní dvůr, nezávislý kontrolní orgán EU, je zodpovědný za kontrolu finančního hospodaření Evropské unie - jak příjmů (cel, dávek, podílu z HNP a DPH), tak výdajů (částky určené k zajištění společných politik, komunitárních programů a projektů). Prověřuje účetní doklady všech institucí EU, členských států a dalších subjektů přijímajících finanční prostředky EU, které musí mít k dispozici. Veškeré finanční operace by měly probíhat v souladu s evropským právem. Pokud tomu tak není, je na řadě vyšetřování, které provádí OLAF, nezávislý úřad EU. OLAF řeší případy, kdy jsou

prostředky vynaloženy nepatřičným způsobem. Na náklady rozpočtu EU spolupracuje i se svými protějšky působícími v členských státech v rámci boje proti pašování. Pašování se vyhýbá dovoznímu clu, jež představuje klíčovou součást příjmu EU.

4. Regionální politika EU

4.1 Regionální politika EU v České republice 2004-2006

Regionální politika, nazývána také politika hospodářské a sociální soudržnosti EU, je politikou solidarity. Hlavní prioritou EU je snižování rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů a nerovností v blahobytu občanů při současném zachování historických a kulturních hodnot. V souladu s principy hospodářské a sociální soudržnosti byly postupně vytvořeny strukturální fondy, jejichž základním účelem, prostřednictvím rozvojových programů a projektů, je snižovat zaostalost znevýhodněných regionů včetně venkovských a zajistit v těchto oblastech vyrovnaný a udržitelný rozvoj.¹

Prostřednictvím této politiky chce Unie přispět k rozvoji zaostávajících regionů, k restrukturalizaci průmyslových oblastí, jež se ocitly v obtížné situaci, k ekonomické diverzifikaci venkovských oblastí, kde je zemědělství na ústupu, či k revitalizaci zanedbaných městských čtvrtí. Hlavním cílem regionální politiky je zajištění životní úrovně obyvatel a vytváření pracovních míst. Jedná se o posílení hospodářské, sociální i územní soudržnosti Unie.

4.2 Regiony pro regionální politiku

Každý stát EU má za sebou samostatný vývoj územněsprávního členění respektujícího přirozené potřeby státní správy a obyvatel. Z toho důvodu existuje v Evropské unii 27 různých systémů správního členění, což omezuje možnosti vzájemného statistického a ekonomického srovnávání regionů pro účely politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Pro statistické monitorování a analýzy ekonomické a sociální situace v regionech byla v roce 1988 zavedena jednotná nomenklatura územních statistických jednotek

¹ Svatošová L., Boháčková I., Hrabánková M.: *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*. ZF JČU České Budějovice. 2005. 156 s. ISBN80-7040-749-2.

(NUTS). Na jejím základě jsou dle počtu obyvatel definovány tři hlavní úrovně regionálního členění území:

Tabulka 1: Tři hlavní úrovně regionálního členění

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Pramen: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Česká republika byla v minulosti rozdělena na kraje, jež odpovídají úrovni NUTS III, avšak kvůli vstupu do Evropské unie musela zavést mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II: regiony soudržnosti. Právě na úroveň NUTS II je směřována podpora z fondů EU na cíl Konvergence a částečně na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

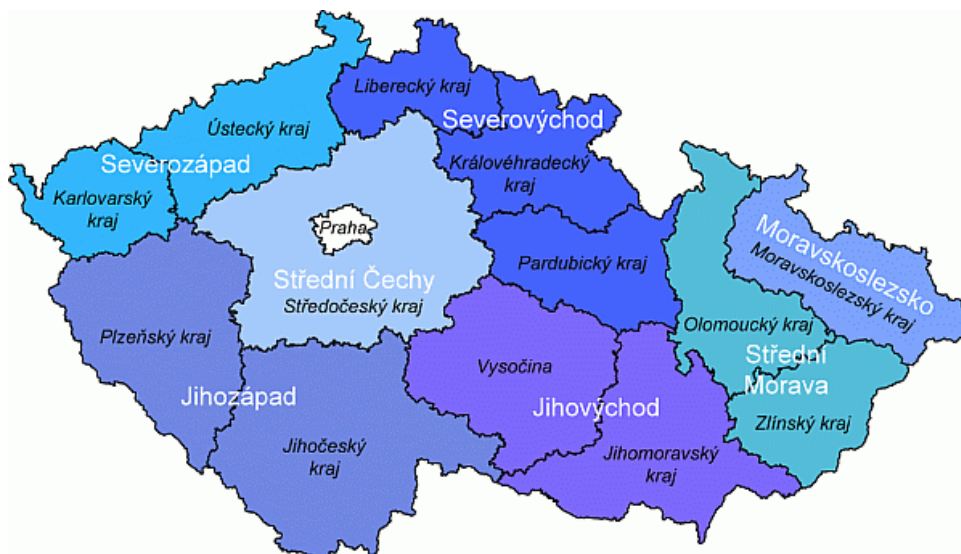
Tabulka 2: Členění území České republiky

Úroveň	Název	Počet jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
LAU II	Obce	6249

Pramen : <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Kromě členění NUTS existují ještě dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění, které však nejsou zásadní pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jde o tzv. místní administrativní jednotky (LAU). Dříve byly používány termíny NUTS IV, které představovaly okresy a NUTS V bylo označení pro obce.

Obrázek 2: Členění České republiky

Pramen: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Pro období 2000-2006 byly určeny dva regionální cíle a jeden horizontální cíl pro lidské zdroje.

Cíl1: Podpora rozvoje zaostávajících regionů

Cíl 1 byl orientovaný na podporu rozvoje zaostávajících regionů, jejichž HDP je pod hranicí 75% průměru EU. Tyto regiony mohly čerpat podpory udržitelného rozvoje zejména prostřednictvím investic do výroby. Významné bylo též vybavení základní infrastrukturou a stejně tak podpora investic do podnikatelských a hospodářských činností. Prvního cíle bylo dosahováno ze všech čtyř strukturálních fondů : ERDF, ESF, EAGGF a FIFG.

Cíl 2: Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací

Cíl 2 měl záměr podpořit oblasti s probíhající restrukturalizací. Jednalo se o regiony postižené změnami v průmyslu, službách a upadajících venkovských oblastí. Patřily tam všechny oblasti, které nespádaly pod cíl 1 a které dlouhodobě vykazovaly vysokou míru nezaměstnanosti, kriminality, špatnou úroveň školství nebo životního prostředí. Druhého cíle bylo dosahováno pomocí prostředků z ERDF, ESF a FIFG.

Cíl 3: Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělávání

Třetí cíl byl zaměřen na rozvoj lidských zdrojů, na modernizaci systému vzdělávání a na snížení nezaměstnanosti prostřednictvím rekvalifikace. Jediný fond, jehož prostředky byly použity na dosažení Cíle 3 byl ESF. Třetí cíl podporoval aktivity ve čtyřech oblastech:

- uskutečňování hospodářských a sociálních změn
- dlouhodobé vzdělávání a vzdělávací systémy
- aktivní politika v oblasti trhu práce, jako boj proti nezaměstnanosti
- boj se sociální diskriminací²

² Svatošová L., Boháčková I., Hrabánková M.: *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*. ZF JČU České Budějovice. 2005. 156 s. ISBN80-7040-749-2.

4.3 Strukturální fondy do roku 2006

Strategické cíle EU jsou plněny především prostřednictvím nástrojů zvaných strukturální fondy, Fond soudržnosti a iniciativy Společenství čerpající prostředky ze strukturálních fondů. Strukturální fondy se například zaměřují na podporu :

- přímých investic do vytváření nových pracovních příležitostí
- služeb pro malé firmy s cílem rozvrhnout regionální a místní potenciál a diverzifikovat hospodářské aktivity
- budování základní hospodářské infrastruktury (doprava, telekomunikace, energie, likvidace pevného odpadu, čištění odpadních vod atd.)
- výzkumu a rozvoje technologických inovací
- ochrany životního prostředí a přírodního dědictví
- zlepšení struktury pro zpracování a prodej zemědělských a rybných výrobků atd.

Do konce roku 2006 existovaly čtyři strukturální fondy a každý z nich pokrýval specifickou oblast.

4.3.1 Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund - ERDF)

Tento fond byl založen v roce 1975 a představoval zhruba 65% prostředků ze strukturálních fondů. Z jeho zdrojů byly financovány projekty v regionech spadajících do cílů 1 a 2. Pomoc financování z tohoto fondu byla orientována na :

- investice do výroby určené k vytváření nových pracovních míst
- investice do infrastruktury
- investice do vzdělání
- výzkum a vývoj
- investice zaměřené na péči a ochranu životního prostředí

4.3.2 Evropský sociální fond (European Social Fund – ESF)

ESF existuje od roku 1960 a představuje cca 23% prostředků ze strukturálních fondů. Tento fond je hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti EU. Pomoc ESF směřuje k mládeži, k dlouhodobě nezaměstnaným a sociálně znevýhodněným skupinám a k ženám v rámci všech tří cílů regionální politiky EU. Podpora z ESF byla například zaměřena na:

- integraci nezaměstnaných, zejména osob postižených dlouhodobou nezaměstnaností
- integraci mladých lidí do pracovního procesu
- integraci osob vyloučených z trhu práce
- stabilizaci a růst zaměstnanosti

4.3.3 Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund – EAGGF)

EAGGF byl využíván od roku 1962 a představoval 11,5% z prostředků strukturálních fondů. Z tohoto fondu byl financován rozvoj venkovských oblastí. EAGGF byl rozdělen do dvou sekcí. Orientační sekce podporovala rozvoj venkova v souladu s Cílem 1, což se promítá do racionalizace a modernizace zemědělské výroby. Sekce druhá, záruční, působí v oblastech vývozních kompetencí, stabilizací cen aj. Z podpůrné sekce v rámci strukturální a regionální politiky bylo například možné financovat m.j.:

- podporu začínajícím farmářům
- rozvoj venkovské infrastruktury
- podporu investic do cestovního ruchu
- konverzi, diverzifikaci a podporu kvality zemědělské produkce
- podporu farmaření a zachování životaschopných farmářských komunit v horských nebo méně příznivých oblastech

4.3.4 Finanční nástroj pro podporu rybolovu (Financial Instrument for Fisheries Guidance – FIFG)

FIFG vznikl v roce 1994 a představoval zhruba 0,5% z prostředků strukturálních fondů. Zaměřil se nejen na podporu rybolovu, ale i na modernizaci rybářského průmyslu. Zajišťoval financování přímořských regionů i rybářského odvětví. Financování bylo určeno zejména:

- změnám v rybářském sektoru
- rozvoji chovu ryb
- ochraně některých přímořských oblastí
- modernizaci loďstva
- podporám výroby

4.4 Iniciativy Společenství

Iniciativy Společenství byly zvláštní programy vytvořené Evropskou komisí k řešení specifických problémů dotýkajících se celého území EU, které doplňovaly jiné programy Evropského Společenství nebo usnadnily jejich realizaci.

Pro programovací období 2000-2006, v němž ČR vstoupila v roce 2004 do EU, došlo v porovnání s předchozím programovacím obdobím ke snížení na pouhé 4 iniciativy, na které bylo vyčleněno 10,44 mld. EUR, což představovalo maximálně 5,35% rozpočtu strukturálních fondů.

4.4.1 Intereg III

Program Interreg III, jež měl tři části (A, B, C), byl jednou z iniciativ Evropského společenství, která byla schválena Evropskou komisí pro členské země Evropské unie a je nástrojem pro překonání nevýhod plynoucích z příhraniční pozice dané oblasti. Část A se dotýká přeshraniční spolupráce, část B se zaměřuje na nadnárodní spolupráci a část C podporuje meziregionální spolupráci.

4.4.2 Equal

Hlavním cílem iniciativy Equal bylo prosazování inovativních nástrojů řešení stávajících problematických oblastí souvisejících s diskriminací a nerovnostmi v oblasti trhu práce.

4.4.3 Leader+

V Návrhu společné pozice EU a ČR bylo stanoveno, že Iniciativa Společenství LEADER+ nebude v programovém období 2004 - 2006 otevřena jako samostatný finanční zdroj, ale aktivity typu LEADER+ mohou být začleněny v rámci příslušných programových dokumentů. V rámci OP Zemědělství se ČR rozhodla realizovat přechodné

opatření LEADER+ v podobě výběru omezeného počtu pilotních místních akčních skupin a spolufinancování realizace jejich integrovaných strategií místního rozvoje.

4.4.4 Urban

Program Urban financovaný z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) pro období 2004-2006 nebyl v ČR realizován. Zastupovaly ho dílčí cíle programů zahrnutých v Rámci podpory Společenství.

Tabulka 3: Strukturální fondy a možnost finanční podpory podle Cílů a Iniciativ

	Cíl 1	Podpora mimo regiony Cíle 1	Cíl 2	Cíl 3	Intereg III	Urban II	Leader+	Equal
ERDF	x		x		x	x		
ESF	x		x	x				x
EAGGF	x	x					x	
FIFG	x	x						

Pramen: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

4.5 Fond soudržnosti

Vedle strukturálních fondů existuje Fond soudržnosti (Cohesion Fund), založený v roce 1993 jako zvláštní fond solidarity, který si klade za cíl pomáhat nejméně rozvinutým členským státům EU v souvislosti s přípravou na vytvoření Evropské měnové unie. Po prvním květnu 2004 navázal tento fond na činnost předvstupního nástroje ISPA, jehož funkce byla obdobná. Možnost čerpat z tohoto fondu mají státy, jejichž hrubý národní produkt nedosáhl 90% průměru Unie. Oproti strukturálním fondům neposkytuje spolufinancování programům, ale podílí se přímo na financování konkrétních projektů zejména v oblasti životního prostředí a transevropských dopravních sítí. Fond navíc státům pomáhá podřídit se evropským normám v daných oblastech. Třetina z dotací Fondu soudržnosti byla na období 2004-2006 vyhrazena novým členským státům.

4.6 Operační programy pro období 2004-2006

Pomoc ze zdrojů strukturálních fondů EU byla v ČR po našem vstupu do Evropské unie, tj. v období 2004–2006 poskytována prostřednictvím pěti operačních programů, dvou zvláštních programů pro hl. město Prahu a čtyř Iniciativ Společenství. Přestože toto programovací období již formálně skončilo, projekty jimž byla přiznána podpora mohou být financovány až do konce roku 2008.

4.6.1 Společný regionální operační program

Mezi priority Společného regionálního operačního programu (SROP) náleží rozvoj místních podnikatelských aktivit, regionální rozvoj dopravy a komunikačních technologií, místní rozvoj lidských zdrojů, zlepšení životního prostředí v obcích a regionech, oživení venkovských oblastí i rozvoj cestovního ruchu a lázeňství. SROP spadá do působnosti Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

4.6.2 OP Průmysl a podnikání

Operační program Průmysl a podnikání spravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a je nejdůležitějším operačním programem specificky zaměřeným na podporu podnikání. Jeho prioritou je rozvoj a prosperita malých a středních podniků, zvyšování konkurenceschopnosti firem a podpora inovací v podobě nákupu nových technologií.

4.6.3 OP Rozvoj lidských zdrojů

OP Rozvoj lidských zdrojů se zabývá aktivní politikou zaměstnanosti, rozvojem celoživotního vzdělávání, sociální integrací a rovností příležitostí. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR řídí tento program .

4.6.4 OP Infrastruktura

Obsahem OP Infrastruktura je modernizace a rozvoj celostátně významné infrastruktury, snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí, zlepšování kvality a ochrany životního prostředí, podpora budování ochranných opatření před povodněmi, rekultivace a sanace starých ekologických zátěží a podpora recyklace odpadů. Program spravují společně Ministerstvo životního prostředí ČR a Ministerstvo dopravy ČR.

4.6.5 OP Zemědělství

OP Zemědělství zajišťuje finanční kapitál pro oblasti venkova a zemědělství, zlepšení marketingu a zemědělské produkce a zlepšování technického vybavení. Program řídí Ministerstvo zemědělství ČR.

4.7 Předpokládaný vývoj politiky soudržnosti v období 2007-2013

Na základě zkušeností s realizací strukturální politiky, dochází oproti období 2000-2006 k výrazné změně z hlediska formulování prioritních cílů. Původní tři Cíle vytyčené pro období 2000-2006 nahrazují tři nové prioritní Cíle.

4.7.1 Cíl „Konvergence“

Cíl Konvergence je zaměřen na urychlení hospodářské konvergence nejméně rozvinutých regionů zemí EU. Jedná se o zlepšení podmínek pro ekonomický růst a růst zaměstnanosti, investice do materiálních a lidských zdrojů, inovace, schopnost přizpůsobit se ekonomickým a společným změnám, ochranu životního prostředí a efektivitu administrativy.

Tento cíl se zaměřuje na regiony na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem (HDP) nižším než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou Unii. Dále jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS.

4.7.2 Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“

Tento cíl by měl posílit konkurenceschopnost a atraktivitu regionů, podporovat inovaci, podnikavost i ochranu životního prostředí. Podporuje regiony na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které překračují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence. Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ hraje klíčovou roli v tom, aby se zabránilo novým nerovnováhám objevujícím se v neprospěch regionů, které by jinak trpěly následky nepříznivých sociálně ekonomických faktorů a neměly by dostatek prostředků na státní podporu. V zásadě by podpory v rámci tohoto cíle měly předcházet zhoršujícím se sociálně-ekonomickým změnám a to posilováním konkurenceschopnosti regionů

a zvýšením jejich přitažlivosti.³ Tento cíl je dosahováno z prostředků ERDF a ESF a v České republice pod něj spadá Hl. m. Praha.

4.7.3 Cíl „Evropská územní spolupráce“

Třetí cíl je zaměřen na zintenzivnění spolupráce na třech úrovních – přeshraniční spolupráci regionů NUTS III realizovaná prostřednictvím společných programů, spolupráce na nadnárodní úrovni a meziregionální spolupráce ve formě vytváření sítí pro spolupráci a výměnu zkušeností v rámci celé Evropské unie. Tento cíl čerpá finanční prostředky z ERDF a v České republice pod něj spadají všechny regiony.

Tabulka 4: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007–2013

Cíl	Fondy pro EU 27		Fondy pro ČR	
Konvergence	251,16 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,89 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98%
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	49,13 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	415,99 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
Evropská územní spolupráce	7,75 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. Kč (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
Celkem	308,04 mld. € (cca 8 686,80 mld. Kč)	100%	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100%

Pramen: <http://www.euractiv.cz/>

³ Hrabánková M.: *Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000-2013*. “Monitoring“ IVV Mze ČR. 2000 Praha. ISBN 80-7105-210-8

4.8 Strukturální fondy EU pro období 2007-2013

Z původních čtyř strukturálních fondů zůstaly dva: Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. Fondy pro venkov a zemědělství již nebudou patřit mezi strukturální fondy.

4.8.1 Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Hlavním směrem tohoto fondu jsou investice a opatření k redukci regionálních nerovností v EU. Kromě posílení infrastruktur a pomoci malým a středním podnikům je kladen také důraz na výzkum a inovaci a na prevenci rizik. Další pomoci se vztahují ke třem tématům, jimiž jsou inovace a znalostní ekonomika, životní prostředí a prevence rizik, dostupnost.

4.8.2 Evropský sociální fond (ESF)

ESF klade důraz na začlenění se menšin do společnosti, rozvoj vzdělávání a vytváření rovných šancí. Jedná se především o posílení lidských zdrojů s cílem zvýšit potenciál zaměstnanosti, produktivitu práce a růst kvalifikovaných kapacit, přizpůsobivost pracovních sil a podniků, přístup na trh práce.⁴

⁴ Hrabánková M.: *Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000-2013*. "Monitoring" IVV Mze ČR. 2000 Praha. ISBN 80-7105-210-8

4.9 Fondy pro venkov a zemědělství

4.9.1 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development - EAFRD)

Cílem tohoto programu je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Program podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit soudržnost obyvatel na venkově. Program rozvoje venkova se člení na čtyři osy:

- Osa I – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- Osa II – zlepšování životního prostředí a krajiny
- Osa III – kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
- Osa IV – Leader

Každá osa se člení na opatření, která jsou zaměřena na konkrétní oblast podpory. Program rozvoje venkova obsahuje opatření následující :

Opatření Osy I:

- I.1.1 Modernizace zemědělských podniků
- I.1.2 Investice do lesů
- I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- I.1.4 Pozemkové úpravy
- I.2.1 Seskupení producentů
- I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
- I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců

- I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti
- I.3.4 Využívání poradenských služeb

Opatření Osy II:

- II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
- II.1.2 Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES
- II.1.3. Agroenvironmentální opatření
- II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy
- II.2.2 Platby v rámci Natury 2000 v lesích
- II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
- II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Opatření Osy III:

- III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- III.1.3 Podpora cestovního ruchu
- III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
- III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
- III.3.1 Vzdělávání a informace

Opatření Osy IV:

- IV.1.1 Místní akční skupina
- IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie
- IV.2.1 Realizace projektů spolupráce

4.9.2 Evropský zemědělský garanční fond (European Guarantee Fund - EGF)

Tento fond řeší problém Společné zemědělské politiky (po odtržení orientační sekce od EAGGF). Tento fond by měl v souladu s principy decentralizace Státní zemědělské politiky financovat zejména:

- přímé platby zemědělským subjektům – farmářům
- podporu exportu zemědělských produktů do třetích zemí
- intervenční opatření pro regulaci zemědělských trhů
- informační a propagační opatření pro zemědělské produkty na vnitřním trhu EU a ve třetích zemích
- informační zajištění obchodních aktivit⁵

Dále by měl poskytovat příspěvky na specifická veterinární opatření, opatření pro inspekci potravin, propagaci zemědělských produktů, využití genetických zdrojů v zemědělství, systémy zemědělského výzkumu aj.

4.9.3 Evropský fond pro rybolov (FIFG)

Fond pro rybolov má stejné zaměření jako jeho předchůdce pro rok 2006-2013.

4.9.4 Fond soudržnosti

Podmínkou získání podpor z tohoto fondu je dodržení kritérií hospodářské konvergence, zvládnutí veřejných výdajů a realizace programů stability; u transevropských

⁵ Hrabánková M.: *Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000-2013.* "Monitoring" IVV Mze ČR. 2000 Praha. ISBN 80-7105-210-8

dopravních sítí je akce fondu zaměřena především na prioritní projekty evropského významu.⁶

4.10 Operační programy pro období 2007-2013

Operační programy představují pro žadatele a pro realizátory projektů nejdůležitější dokumenty. Jsou tématicky a regionálně vymezené a specifikují cíle, které chtějí být pomocí realizovaných projektů dosaženy. V období 2007-2013 je v České republice využíváno 26 operačních programů.

4.10.1 Operační programy pro cíl Konvergence

Osm tématických operačních programů:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Sedm regionálních operačních programů:

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod

⁶ Hrabánková M.: *Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000-2013*. "Monitoring" IVV Mze ČR. 2000 Praha. ISBN 80-7105-210-8

- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

4.10.2 Operační programy pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

V České republice do druhého cíle spadá Hl. m. Praha se dvěma operačními programy:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

4.10.3 Operační programy pro cíl Evropská územní spolupráce

V České republice pod tento cíl spadají všechny regiony a podporu lze čerpat z devíti operačních programů:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
- OP Mezuregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
- Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy)

5. Program rozvoje venkova na období 2007-2013

Program Rozvoje venkova na období 2007-2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Je zpracován v souladu s nařízením Rady č. 1698/2005 a prováděcími pravidly uvedené normy.

Opatření Programu rozvoje venkova pomáhají naplňovat cíle Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech:

- Společnost založená na znalostech
- Vnitřní trh a podnikatelské prostředí
- Trh práce
- Udržitelný rozvoj

Program rozvoje venkova přispívá i k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova tzn. k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí, a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program také přispěje k vytvoření podmínek pro konkurenceschopnost v základních potravinářských komoditách. Program podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

5.1 Politika rozvoje venkova

Politika rozvoje venkova by měla doprovázet a doplňovat politiku podpory trhu a politiku podpory příjmů společné zemědělské politiky (SZP). Politika rozvoje venkova by měla brát v úvahu obecné cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti a přispívat k jejich dosažení při zahrnutí dalších významných priorit politiky, jak jsou definovány v závěrech Evropských rad z Lisabonu a Göteborgu pro konkurenceschopnost a udržitelný rozvoj. Reforma SZP v červnu 2003 a v dubnu 2004 zavedla změny, které budou mít pravděpodobně významný vliv na hospodářství na celém území Společenství z hlediska modelů zemědělské produkce, metod obhospodařování půdy, zaměstnanosti a širších sociálních a hospodářských podmínek ve venkovských oblastech. Při rozpracování konkrétních metod aplikace Společné zemědělské politiky by měla být zohledňována zvláštní povaha zemědělské činnosti, která vyplývá ze sociální struktury zemědělství a ze strukturálních a přírodních rozdílů mezi různými venkovskými oblastmi.

5.2 Národní strategický plán rozvoje venkova ČR

Národní strategický plán rozvoje venkova vychází z hlavních priorit pro léta 2007-2013 s důrazem na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj. V odpovídajícím rozsahu jsou také zohledněny závěry summitů v Lisabonu a Göteborgu.

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR zajišťuje vztahy mezi obecnými cíli rozvoje evropského venkova (vyjádřené nařízením Rady (ES) č. 1698/2005) a cíli rozvoje venkova ČR, odpovídajícími „evropským strategickým směrům“, třem strategickým rozvojovým osám (konkurenceschopnost, ochrana přírody, životního prostředí a krajiny, a rozvoj a diverzifikace venkovského života).⁷ NSPRV zajišťuje spolupráci a koordinaci s ostatními nástroji politiky ČR a EU (strukturální politika, politika soudržnosti, ochrana

⁷ *Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR pro léta 2007-2013* dostupný na <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/narodni-strategicky-plan-rozvoje-venkova/1001573/42690/>

životního prostředí a přírodních zdrojů, a rybářská politika) s cílem zabránit překryvům ve využívání těchto nástrojů a jejich účinným využíváním vytvářet synergické efekty.

Existence a realizace NSPRV přispěje k orientaci ČR jako členského státu EU směrem k požadavkům rozvoje společného trhu v souladu s revidovanou Společnou zemědělskou politikou. Plán též poslouží k orientaci a podpoře investorů v zemědělství, lesnictví, potravinářském průmyslu, dřevozpracujícím průmyslu a venkovských oblastech směrem k úspěšné integraci do jednotného evropského trhu prostřednictvím rozvoje ekonomických příležitostí pro podnikání v naší zemi.

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR bude realizován v období let 2007 - 2013, prostřednictvím Programu rozvoje venkova.

Normativní rámec

Legislativa EU:

- Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)
- Prováděcí a přechodová nařízení Komise k nařízení Rady č. 1698/2005
- Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a určité režimy podpor pro zemědělce, a navazující nařízení Rady (ES) č. 864/2004, které je úpravou pro nové členské státy
- Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky;
- Rozhodnutí Rady č. 2006/144/ES, o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007 - 2013)
- Nařízení Rady (ES) č. 1049/2001, o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise

- Směrnice Rady č. 77/388/EHS, o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu
- Směrnice Rady č. 79/409/EHS, směrnice o ochraně volně žijících ptáků
- Směrnice Rady č. 92/43/EHS, směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Směrnice Rady č. 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

Legislativa ČR:

- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů⁸

⁸ *Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR pro léta 2007-2013* dostupný na <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/narodni-strategicky-plan-rozvoje-venkova/1001573/42690/>

5.3 Vymezení základní charakteristiky venkova

V České republice je pojmem venkov rozuměn protiklad města, tedy prostor mimo města. Historicky se městské právo sestávalo z řady privilegií a bylo udělováno králem, církví či šlechtou. V současné době nemůže získat statut města obec s méně než 3000 obyvateli, historicky však titul města mají i obce s méně než 1000 obyvatel.

Pro pojem venkova se používá řada definic a ani v OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) nebo v EU nedošlo ke jejímu sjednocení. Definice venkovských obcí lze z hlediska jejich obsahu rozdělit do tří oblastí:

- definice vycházející z hustoty obyvatelstva
- definice vycházející velikosti obce
- definice vycházející z některých kvalitativních znaků obce

Vedle definice venkovských obcí se užívají další kritéria pro klasifikaci uvnitř venkovských oblastí. Mezi ně patří: zdanitelný příjem na obyvatele; míra nezaměstnanosti; kvalita životního prostředí; počet osob s trvalým pobytem; počet pracovníků v jednotlivých odvětvích národního hospodářství; počet ekonomicky aktivních obyvatel a řada dalších.

Statistickou hranicí, běžně používanou v ČR pro vymezení venkovských obcí, je 2 000 obyvatel. Obce s nižším počtem obyvatel než 2 000 jsou v našich podmínkách považovány za venkovské. Existují však i typické vesnice, které mají obyvatel více a podle tohoto kritéria se mezi venkovské obce nezařazují, ačkoliv městy ještě nejsou (nejvíce na jižní Moravě a na Ostravsku).

5.4 Zemědělství a jeho veřejná podpora

Zemědělství lze zařadit mezi odvětví jen málo liberalizovaná. Prostředí zemědělského trhu je záměrně a odůvodněně řízeno především finančními nástroji, mezi kterými v našich podmínkách dominují intervenční nástroje na evropské a národní úrovni. Jsou to finanční nástroje (kromě produkčních kvót a kvót výrobních kapacit) ve formě především přímých subvencí. Státem dotovaný intervenční fond vykupuje zemědělské přebytky vyvolané nadprodukcí a pak se je snaží rozprodat za co nejvyšší cenu. Přirozeně, tržní cena je nižší (kdyby nebyla tak není potřeba přebytky vykupovat), takže fond prodělává několik miliard korun ročně.

Kromě těchto subvencí spojených s produkcí se postupně podpory rozšiřují i na jiné oblasti činnosti zemědělství, z nichž za nejperspektivnější je považována funkce krajino-tvorby, která se stává sama o sobě předmětem finančních intervencí motivovaných mj. zájmem o ochranu životního prostředí. Zemědělství v souvislosti se změnami v oblasti energetické politiky získává perspektivnější pozici, kdy využívání obnovitelných zdrojů energie je v dlouhodobém výhledu spojeno s perspektivní produkcí biomasy a kdy se dále bude rozšiřovat použití finančních nástrojů pro rozvoj její produkce, zpracování a navazující distribuce takto vyrobených energií.

S postupující integrací obchodních vazeb se postupně zlepšila i vyjednávací pozice zemědělců s producenty potravin a obchodními řetězci. Lze tvrdit, že už současný systém podpor a intervenčních nástrojů (částečně financovaných ze zdrojů EU) značně posílil ekonomickou konkurenceschopnost zemědělského odvětví v ČR a tedy schopnost stabilní ekonomické činnosti. Kromě výše uvedeného se pak lze domnívat, že na pozitivním vývoji zemědělství se výrazně podílí i prostředí volného pohybu zboží v rámci EU.

5.4.1 Význam zemědělství z hlediska ekonomiky ČR

Zaměstnanost v zemědělství v rámci ČR se dlouhodobě snižuje. Dnes dosahuje úrovně zhruba 4,3%. Pokračující transformace nezpůsobila mimořádné sociální otřesy,

míra nezaměstnanosti i přes postupný pokles počtu zaměstnanců v odvětví zemědělství zůstává v ČR poměrně nízká (mnohem větší regionální problémy přinesla transformace v oblasti těžkého strojírenství či těžby). Zemědělství se ovšem větším dílem podílelo na zaměstnanosti ve venkovském prostoru. Šetření ukazují, že v obcích do 2000 obyvatel je současný podíl zaměstnanosti v zemědělství cca 11%. Většina ekonomicky aktivního obyvatelstva postupně nalezla zaměstnání v oblasti zpracujícího průmyslu, který zaměstnává cca 3 x více zaměstnanců, než zemědělství. Na zaměstnanosti v obcích do 2000 se průmysl podílí dokonce 32%. Odvětví stavebnictví, obchodu, oprav motorových vozidel, dopravy veřejných služeb apod. zaujímají ve venkovských obcích do 2000 obyvatel zbývajících 32,8% podíl na celkové zaměstnanosti. Je možné tvrdit, že přestože zemědělství hraje stále velmi důležitou roli v oblasti tvorby pracovních příležitostí, mnohem významnější úlohu má zpracovatelský průmysl a další služby. Při úvaze o očekávané další mírné redukci zaměstnanosti v zemědělství nelze na odvětví zemědělství spoléhat jako na zásadní zdroj nových pracovních příležitostí na venkově.

Rozvoj venkova by měl věnovat poměrně velkou pozornost diverzifikaci struktury ekonomických činností na venkově (zejména osa III. a IV.), orientovanou především na rozšiřování spektra podnikatelských činností zemědělců.

5.5 Bariéry podnikání na venkově

Na základě dotazníkového šetření, jež uskutečnilo v roce 2006 Centrum pro komunitní práci a mělo zmapovat základní bariéry drobného podnikání na venkově - tedy v obcích do 2000 obyvatel, kde je hustota nižší než 120 obyv./km² – byly identifikovány následující bariéry podnikání ve venkovských obcích:

- příliš velké daně a odvody státu
- nedostatek finančních zdrojů pro další rozvoj podniku (především chybějící úvěrové zdroje)
- nedostatek kvalitních lidí - zaměstnanců, kteří jsou vzdělaní v relevantním oboru podnikání
- přílišná byrokracie spojená s podnikáním (např. pracovní právo, živnostenské právní předpisy apod.)
- nedostatečná kupní síla na venkově, která neumožňuje obyvatelům platit za některé typy produktů a služeb.⁹

⁹ *Podpora rozvoje venkova v letech 2007-2013* dostupný na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

6. Diverzifikace činností na venkově

Cíle EU v oblasti rozvoje venkova a zemědělství by mohly být v České republice snadno a rychle aplikovatelné. Jejich realizace však naráží a dlouhodobě bude narážet na některé problémy, např.:

- nízkou efektivnost zemědělských podniků, jejímž výsledkem je nedostatek vlastního kapitálu pro rozvoj dalších podnikatelských aktivit
- obtížnou dostupnost cizích zdrojů pro „nastartování“ investic nutných pro diverzifikaci činností. Bankovní politika vůči zemědělství není převážně vstřícná, dotační politika díky omezeným možnostem státního rozpočtu neodpovídá potřebě a navíc, spoluúčast prostředků EU je vázána na vytvoření národních zdrojů. Ani prostředky z EU nemohou být zatím všeobecně efektivně využity, protože zemědělci nemají dostatek zkušeností s předkládáním úspěšných projektů a poradenské služby nejsou v tomto směru na potřebné úrovni
- snižující se rozměr zemědělství vede k tomu, že zemědělství přestává vůči venkovu plnit roli stabilizačního sociálního prvku, naopak, odchodem pracovních sil ze zemědělství vznikají vyšší tlaky na některé regionální trhy práce. Myšlenka, že zemědělské podniky by mohly vytvářet velké nezemědělské provozy, které by poskytovaly pracovní příležitosti obyvatelům regionů je sice možná, ale v současné době v širším měřítku nereálná, proto je cesta diverzifikace činností prostřednictvím malého a středního podnikání schůdnější
- malá motivace na straně managementu podniků i na straně „kolektivních“ vlastníků k podnikání; přitom teorie i praxe staví podnikavost vlastníka na přední místo v rozvojových faktorech.¹⁰

¹⁰ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

Podpora zemědělství méně příznivých oblastí by měla pomoci k trvalému užívání zemědělské půdy, k zachování venkovské krajiny a k rozvoji trvale udržitelných systémů hospodaření na půdě regionálně diferencovaných dle konkrétních přírodních a sociálně-ekonomických podmínek.

Za současných sociálně ekonomických podmínek je cílem regionální politiky působit proti prohlubování rozdílů mezi regiony a hledat způsoby, jak udržet regionální vyváženost tam, kde ji lze dosáhnout.¹¹ Týká se to především zmírnění meziregionálních příjmových disparit zemědělců a obyvatel venkova a dosažení takové kapitálové výnosnosti podnikání na venkově, jež odpovídá daným přírodním podmínkám.

Strategie ČR pro rozvoj venkova spojuje hlavní priority EU ohledně pracovních míst, růstu a udržitelného vývoje a převádí je do zásad rozvoje venkova. Všechny tři klíčové cíle – konkurenceschopnost, péče o životní prostředí a krajinu a diverzifikace vázaná na kvalitu života – mohou přispět k realizaci Lisabonské strategie udržitelného růstu a zaměstnanosti a hlavních oblastí, které jsou stanoveny pro další činnost při střednědobé kontrole plnění úkolu Lisabonské strategie.¹²

Strategie ČR pro rozvoj venkova zajišťuje spolupráci s jinými nástroji politiky ČR a EU jako jsou např. politika soudržnosti v koordinaci se strukturálními fondy či politika ochrany životního prostředí a řízení přírodních zdrojů.

Strategie ČR pro rozvoj venkova se svým zaměřením na rozvoj diverzifikace ekonomických příležitostí na venkově podporuje orientaci ČR jako nového členského státu EU na tržně zaměřenou společnou zemědělskou politiku a také na úspěšné začlenění v oblasti evropského trhu.

¹¹ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

¹² Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

Obečné sociálně ekonomické a enviromentální trendy stanovují priority EU (ve vazbě na jednání Evropské rady v Lisabonu, v Goteborgu, která zdůraznila společenské, ekologické a hospodářské priority trvale udržitelného růstu a priority zaměstnanosti na venkově), zvláště pokud se jedná o pracovní místa a růst venkovských oblastí. Tyto priority se promítají do tří základních os určujících strukturu, zaměření a charakter nástrojů státní politiky v oblasti rozvoje venkova na programovací období 2007-2013.

Jsou to:

- základní osa 1: zaměřená na celoevropsky konkurenceschopné zemědělské, potravinářské a lesnické hospodaření v souvislosti s novou společnou zemědělskou politikou, s analýzou tržní orientace a stavem konkurence v zemědělství EU a na stanovení podpor směřujících do příležitostí i do potenciálních problémových sektorů a potřebné restrukturalizace
- základní osa 2: vychází z celoevropských hodnocení stavu životního prostředí a kvality přírodních zdrojů – půdy, vody, biodiverzity – a je zaměřena na udržitelné zemědělství a lesnictví ve venkovských oblastech s důrazem na klíčové oblasti na úrovni EU – tedy ochranu diverzity, využití obnovitelných zdrojů energie a další cíle
- základní osa 3: vychází z analýz problémů a potřeb venkova v oblasti tvorby pracovních míst, místních služeb a kvality života. Tato osa řeší negativní dlouhodobé tendence vylidňování venkova související s úbytkem pracovníků v zemědělství orientovaných na maximální možnou rentabilitu a ekonomické výsledky a na konkurenceschopnost na celosvětové úrovni s ohledem na demografický vývoj¹³

¹³ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

Příjmy venkovského obyvatelstva jsou nízké a struktura hospodářských činností není dostatečně rozmanitá. Na většině území ubývá stálého obyvatelstva a mladí odcházejí z venkova. S tím souvisí jednak nízká daňová výtěžnost území, ale i slabá kupní síla místního obyvatelstva. Proto je třeba hledat alternativní pracovní příležitosti a náhradní zdroje příjmů k posílení stability venkova zakládáním a rozvojem nezemědělských mikropodniků i přesunem podniků z měst. Sociální struktura a sociální kapitál venkova spolu se strukturou zástavby vesnic vytváří přitom zásadní potenciál pro diverzifikaci činností (volné pracovní síly, nevyužité budovy, zkušenosti z přidružené výroby).

Podpora je zaměřená na zvýšení stability venkova prostřednictvím zakládání a rozvoje mikropodniků s cílem vytvářet pracovní místa a rozvíjet bohaté hospodářské struktury nezemědělských aktivit. Oblasti podpory jsou drobná výroba, řemesla a služby pro hospodářství a obyvatelstvo, obnovitelné zdroje energie, zejména navazující na zemědělskou nebo lesnickou výrobu a péči o přírodu a krajinu (Maloobchod, velkoobchod, stavebnictví, místní služby, živností podle OKEČ 93).¹⁴

Jednou z možností, jak zlepšit podmínky na venkově a nalézt alternativní zdroje příjmů pro občany venkova, je diverzifikace činností zemědělců a jejich rodin, účast obyvatel venkova na rozvoji malého a středního podnikání, na zlepšení odbytu zemědělských i nezemědělských produktů a na rozvoji venkovské turistiky. Základem k naplnění těchto záměrů jsou podnikatelské projekty vázané na schválené programy.

Základním cílem diverzifikace činností je vytvořit nová a stabilizovat existující pracovní místa rozvojem podnikání, a tím přispět ke zvýšení ekonomické stability venkovských oblastí a snižování vylidňování venkova. Tvorba nových pracovních příležitostí na venkově je nejdůležitějším stabilizačním faktorem na venkově.

¹⁴ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

Pod pojmem diverzifikace lze zahrnout:

- zakládání a rozvoj (výstavba, rozšíření, přestavba, modernizace, inovace) malých a středních podniků v oblasti výroby, obchodních a jiných služeb, stavebnictví, cestovního ruchu, obnovitelných zdrojů energie, využití odpadů jako druhotných surovin, ICT technologií a poradenství
- podporu odbytu místních tradičních výrobků řemesel a krajkových specialit v rámci rozvoje místních, resp. regionálních aktivit kulturně-spoločenského charakteru – tradiční trhy, jarmarky, festivaly, slavnosti, pouti apod.
- diverzifikaci činností místních zemědělských rodin doplňkovou výrobou a službami v návaznosti na zemědělskou nebo potravinářskou výrobu, agroturistikou, výrobou alternativní energie
- rozvoj venkovské turistiky a její koordinace, cykloturistiky, rekreačního a rehabilitačního jezdeckví, vodní turistiky, sportovně-rekreačních aktivit – v oblastech s přírodními hodnotami, s rekreačním potenciálem, s kulturním dědictvím a živými tradicemi
- stavební obnovu a využití zanedbaných hospodářských budov pro podnikání
- informační služby pro podniky ve spojení s možnostmi práce žen a mladých lidí¹⁵

Lze předpokládat, že diverzifikace činností místních zemědělských rodin s doplňkovou výrobou a službami v návaznosti na zemědělskou nebo potravinářskou výrobu, agroturistikou, výrobou alternativní energie – budou realizovány zejména v tradičních zemědělských oblastech – rozvoj venkovské turistiky a její koordinace, cykloturistiky rekreačního a rehabilitačního jezdeckví, vodní turistiky, sportovně-rekreačních aktivit – budou realizovány v oblastech s přírodními hodnotami, s rekreačním potenciálem,

¹⁵ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

s kulturním dědictvím a živými tradicemi tj. zvláště v příhraničních regionech a v oblastech LFA.¹⁶

Hlavní faktory, které mohou konkurenceschopnost území výrazně ovlivnit, jsou výzkum a technický rozvoj, malé a střední podniky, přímé zahraniční investice, infrastruktura a lidský kapitál, instituce a tzv. společenský (sociální) kapitál. Je třeba zdůraznit, že postavení regionu v konkurenčním boji významným způsobem zvyšuje kvalifikace lidí, efektivnost veřejných institucí, technická i občanská vybavenost území, dostupnost územního celku a dodržování principů světové konkurenceschopnosti, mezi které patří vytváření stabilního legislativního prostředí, vytváření pružných a adaptabilních ekonomických struktur, investice do infrastruktury, udržování vyváženého vztahu mezi úrovní mezd, produktivitou a zdaněním a investice do vzdělání, zejména na sekundární úrovni, a do celoživotního vzdělávání pracovní síly.

Zlepšení podmínek pro rozvoj sociálního kapitálu na venkově, resp. ve venkovských regionech spočívá, kromě diverzifikace činností, zejména také v rozvoji služeb, ve vývoji nových produktů a s tím spojeným vývojem nových technologií a postupů. Tyto podmínky je nezbytné přesně určit s ohledem na dosavadní vývoj a možnosti konkrétního regionu a s ohledem na udržitelný stav životního prostředí. Tedy rozhodnout v rozsahu produktivních i neproduktivních investic směřujících k udržitelnému způsobu využívání zemědělské půdy.

Tomuto rozhodnutí by měla předcházet identifikace těch faktorů, které podporují ekonomickou a sociální soudržnost v regionu i jeho trvale udržitelný rozvoj.

¹⁶ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

Za sociálně-ekonomické faktory, resp. indikátory, jejichž prostřednictvím bude možné monitorovat rozvoj podmínek pro posílení sociálně ekonomického potenciálu regionu jsou považovány:

- zlepšení demografických trendů – vylidňování, stárnutí
- zvýšení příjmů venkovské populace, zejména zemědělských rodin
- počet nových podnikatelských činností na farmách / malých / středních podniků
- počet nově vzniklých nebo stabilizovaných pracovních míst
- počet rozšířených podniků
- příjmy obce (daňová výtěžnost, vlastní příjmy) / místní výdaje, oživení tradiční výroby a odbytu (krajové speciality, trhy, jarmarky, festivaly) – počet akcí
- zvýšená návštěvnost venkovských kulturních zařízení, akcí a dalších zajímavostí¹⁷

V regionech se projevuje různá míra přizpůsobivosti na nové tržní podmínky, tudíž je důležité identifikovat tyto problémové regiony a průběžně zvažovat a hodnotit jejich potenciál pro potřebné strukturální a sociální změny. Vychází se přitom z předpokladu, že hospodaření v těchto oblastech je limitováno, a že existuje společenský zájem udržet v těchto oblastech osídlení za předpokladu únosných životních podmínek pro jejich obyvatele. Zároveň jde o udržení kulturní krajiny v celkovém souboru jejich ekologických, estetických, společenských, sociálních a produkčních hodnot.

Venkovský prostor by neměl být vnímán jako doplněk hustě zalidněných oblastí, nýbrž musí být chápán jako jejich nezbytná a hodnotná alternativa. Neboť venkovský

¹⁷ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

prostor je velmi homogenní, musí být mnohotvárné i strategické zásady uspořádání a rozvoje jeho osídlení. Strukturální rozdíl je třeba v zájmu efektivní strategie a preferencí brát více v úvahu; to mj. znamená, že v okrajových územích nelze vše posuzovat jen podle provozně ekonomických hledisek.

S cílem zajistit podmínky pro růst sociálního kapitálu je při řešení úkolu věnována specifická pozornost:

- podnikání a zahrnutí údajů o počtu a složení podniků, jejich konkurenceschopnosti, stavu výzkumu a vývoje a inovací, vlivu na životní prostředí, situaci v oblasti odborného vzdělání atd.
- prezentaci tendencí současného hospodářského a sociálního vývoje regionu, hlavních ukazatelů dynamiky regionu v klíčových oblastech, zdůvodnění příčin tendencí vývoje, charakteristice hlavních pozitivních a negativních rysů vývoje, identifikaci hlavních oblastí ekonomických a sociálních činností s největším potenciálem rozvoje atd.
- uvedení porovnání statistik regionu a jeho tendencí vývoje s celostátním průměrem
- odhalení oblastí, v nichž se projevují regionální disparity, popisu těchto disparit
- vymezení oblastí a okruhů činností, na něž by se měly podpora a intervence využít
- informacím o rozvoji daného sektoru a potenciálu jeho vývoje, hlavním ukazatelům dynamiky sektoru
- popis situace sektorů z hlediska konkurenceschopnosti, stavu výzkumu a vývoje inovací, vlivu životního prostředí atd.
- identifikování struktury podniků, zaměstnanosti v sektoru, stavu relevantního odborného školství, vlivu na životní prostředí

- vyhodnocení situace z hlediska rovnosti mezi muži a ženami s ohledem na příležitosti trhu práce
- porovnání statistických údajů s ostatními sektory v rámci národního hospodářství a s odbornými sektory v EU
- popisu finančních zdrojů alokovaných do sektoru v předešlém programovacím období
- vymezení oblastí a okruhů činností, na něž by se měly podpora a intervence využít¹⁸

¹⁸ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

6.1 Promítnutí diverzifikace ve venkovském prostoru do Programu rozvoje venkova na období 2007-2013

Venkovský prostor v současné době téměř nevytváří nová pracovní místa, protože zájem o zaměstnání ze strany zemědělských podniků je velmi nízký. Se snižováním zemědělské výroby, klesá i potřeba sezónních pracovníků. Pro venkov je aktuálním problémem řešení stabilizace venkovských obyvatel prostřednictvím diverzifikace činností zemědělských podniků směrem k nezemědělským činnostem.

Značná je podpora nových a rozvoj stávajících nezemědělských podniků nejmenší velikosti včetně nových živností v oblasti řemesel, služeb pro hospodářství a obyvatelstvo i cestovního ruchu.

V turisticky zajímavých oblastech je nutné podporovat činnosti zaměřené na diverzifikaci venkovské ekonomiky rozvojem cestovního ruchu, zvláště ve spojení s využitím přírodního a kulturního dědictví těchto oblastí.

Do nynější doby není plně rozvinuta venkovská turistika a také není využit potenciál zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Turistická infrastruktura a propagace v této oblasti je nedostačující a též je nízká úroveň doprovodných služeb (ubytovací, stravovací, informační).

6.2 Zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a podpora diverzifikace

Prostředky vyčleněné na diverzifikaci hospodářství venkova a na kvalitu života ve venkovských oblastech by měly přispět k zastřešující prioritě vytváření pracovních příležitostí. Soubor opatření v této oblasti by se měl použít zejména k podpoře budování kapacit, nabývání dovedností a organizace místních strategií pro rozvoj, jakož i na pomoc zachování atraktivity venkovských oblastí i pro budoucí generace. Pro splnění těchto priorit by se členské státy měly zaměřit podporu klíčových akcí, mimo jiné na:

- **růst hospodářské činnosti a zaměstnanosti v širším hospodářství venkova.** Diverzifikace je ve venkovských oblastech nezbytná pro růst, zaměstnanost a udržitelný rozvoj, a přispívá tedy k lepší územní rovnováze v hospodářském i sociálním smyslu. Cestovní ruch, řemesla a nabídka venkovských zařízení občanské vybavenosti představují v mnoha regionech růstová odvětví a nabízí příležitosti jak pro diverzifikaci v rámci zemědělských podniků, tak pro rozvoj mikropodniků v rámci širšího hospodářství venkova
- **rozvoj mikropodniků a řemesel,** který může stavět na tradičních dovednostech, nebo přinést schopnosti nové, a to zejména ve spojení s nákupem zařízení, odbornou přípravou a školením, s cílem napomáhat podpoře podnikání a rozvoji hospodářské struktury
- **modernizaci místní infrastruktury,** zejména v nových členských státech. V nadcházejících letech budou učiněny významné investice do hlavních telekomunikačních, dopravních, energetických a vodohospodářských infrastruktur. Bude dostupná výrazná podpora ze strukturálních fondů, od podpory transevropských sítí po rozvoj připojení podniků nebo vědeckých institutů. Pro plné využití multiplikačního účinku ve smyslu růstu a zaměstnanosti může při spojování uvedených významných investic

s místními strategiemi diverzifikace a rozvoje potenciálu zemědělství a potravinářství hrát životně důležitou úlohu místní infrastruktura malého rozsahu podporovaná v rámci programů rozvoje venkova.

Diverzifikace na venkově by měla rozvinout především činnosti, které nelze v řadě oblastí zabezpečit velkými podniky a to především tam, kde je slabý ekonomický potenciál, který s sebou nese i celkově slabé podmínky k zakládání nových činností. Diverzifikace v rozvoji venkova představuje mimo jiné i alternativní možnosti zaměstnání pro nezaměstnané ze zemědělství. Avšak za předpokladu využití zvýšené poptávky po službách, zvýšené péči o životní prostředí, zavedení výroby místních a regionálních produktů, výrobků z tradičních řemesel, ekoturistice, agroturistice a celkově po venkovské turistice.

Pro realizaci těchto aktivit však stále schází:

- dostatečná poradenská, konzultační a certifikační základna
- marketingové znalosti a chování lidí na venkově
- možnost rekvalifikace, resp. získání nového profesního vzdělání
- nedostatek vhodných ploch a budov pro realizaci vybraných aktivit¹⁹

V rámci integrovaného přístupu k rozvoji venkova se předpokládá v rámci ROP:

- obnova, rekonstrukce, modernizace a estetické zlepšení venkovských sídel, veřejných budov, zástavby, veřejných poradenství a zeleně vesnic, památek, místních atraktivit a ostatních důležitých prvků venkovského dědictví
- podpora budování infrastruktury a služeb přesahujících působnost jednotlivé obce – občanská vybavenost

¹⁹ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

- zlepšení dopravní obslužnosti – podpora hromadné dopravy, rozvoj základních služeb pro obyvatelstvo (sociální, zdravotnické, vzdělávací..) ²⁰

V oblasti společenské bude podporováno zejména:

- základní občanské vybavení ve venkovských obcích (školské, zdravotní, sociální)
- rozvoj partnerství a spolupráce, občanských iniciativ, podíl obyvatel na strategiích rozvoje obcí a mikroregionů, lokální rozhodování a demokracie
- rozvoj zájmových činností a spolků (bude nezbytné zajistit spolupráci s programem vzdělávání – ESF) ²¹

V oblasti kulturní:

- zachování a rozvoj identity venkovských oblastí
- zachování a péče o venkovské kulturní dědictví
- rozvoj etnografických zvláštností a tradic
- rozvoj kulturních spolkových aktivit ²²

²⁰ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

²¹ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

²² Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

Opatření, která by měla zajistit základní podmínky pro zkvalitnění sociálních a hospodářských funkcí venkova a zvýšení kvality života obyvatelstva venkova prostřednictvím zlepšení místního občanského vybavení a služeb a základní infrastruktury vesnic a skupin vesnic, jsou:

- podpora cestovního ruchu
- obnova a rozvoj vesnic
- ochrana a rozvoj dědictví na vesnici
- vzdělávání a informace

Rozvoj venkova je i přes očekávaný přínos diverzifikace úzce spojen s ekonomickými, ekologickými a sociálními perspektivami zemědělských podniků. K zásadním úkolům zemědělství patří jednak ochrana kulturní krajiny a přirozených základů života, ale také ochrana životního prostředí, obnovitelnost surovin, informační a komunikační společnost. Vesnice získá nové možnosti v procesu decentralizace. Je to však podmíněno trvalostí vývoje, jak se podaří zachovat zásoby přírodních surovin, utvářet zdravé životní podmínky, zabezpečovat pokud možno nízkou spotřebu stávajících zásob a recyklaci spotřebovaných, zabezpečit fungování venkova a uplatnit odborné vědomosti při jeho využití.²³ Zdrojem pozitivního vývoje jsou lidé, jejich schopnosti, jejich připravenost převzít odpovědnost, což znamená snadnější přístup ke vzdělávacím, sociálním a kulturním zařízením ve venkovských oblastech a zajistit aktivní podílení obyvatel na řešení problémů venkova.

²³ Hrabánková M., Boháčová I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2

7. Mikroregion Táborsko

Mikroregion Táborsko je tvořen 4 městy a 9 obcemi. Jeho centrem je táborská aglomerace skládající se z měst Tábor, Sezimovo Ústí a Planá nad Lužnicí. Město Tábor je sociálním a ekonomickým centrem jak mikroregionu, tak i správního obvodu obce s rozšířenou působností. Jedná se o druhé největší město Jihočeského kraje.

Území mikroregionu má, co se týče rozčlenění dle správních území, poměrně složitou strukturu. Je tvořeno samosprávným územím 4 měst a 9 obcí, které jsou dále děleny na 35 katastrálních území. Celkově se mikroregion Táborsko rozkládá na ploše 22 113 ha. Největší území spravuje město Tábor, nejmenší pak obec Nasavrky.

Mikroregion netvoří jeden celek, ale spíše tři oddělené oblasti. První částí jsou obce v těsném sousedství táborské aglomerace, druhou částí jsou obce, které se nacházejí samostatně a nejsou územně napojeny na táborskou aglomeraci. Jedná se o obce Opařany a Drhovice, které spolu sousedí. Třetí částí mikroregionu je obec Vlčeves, která leží samostatně a nesousedí s žádnou z obcí mikroregionu. Tato územní roztržičnost může být problémem při realizování některých projektů na úrovni celého mikroregionu. Při realizaci mikroregionálních projektů (například cyklostezky) může dojít ke zvýšení administrativní náročnosti vzhledem k nutnosti zapojit i další obce, které sice nejsou členy mikroregionu, ale přes jejichž území by cyklostezka vedla.

Osídlení mikroregionu je poměrně nevyrovnané, což je dáno především přítomností města Tábor, které se svými více než 36 tisíci obyvateli tvoří převážnou část obyvatelstva mikroregionu. Dalšími velkými sídly mikroregionu jsou města Sezimovo Ústí (7 495 obyvatel) a Planá nad Lužnicí (3 043 obyvatel), která zároveň vzhledem ke své urbánní propojenosti s městem Tábor, tvoří táborskou aglomeraci. Dalším větším sídlem je pak město Chýnov s 2 070 obyvateli. Nejmenší obcí mikroregionu jsou Nasavrky, které mají 30 obyvatel. Počty stálých obyvatel ostatních obcí se pohybují v rozmezí mezi cca 50 až 1 400 stálými obyvateli.

Specifikem mikroregionu je přítomnost tábořské aglomerace, která vznikla postupným rozšiřováním a srůstáním měst Tábor, Sezimovo Ústí a Planá nad Lužnicí. Nejvýznamnějším sídlem aglomerace je město Tábor. V současné době má aglomerace rozlohu 92,10 km² a žije v ní 47 095 obyvatel.

Sídlní struktura se u jednotlivých měst a obcí mikroregionu Tábořsko vyvíjela různě. Na jejím vývoji se podílelo několik různých faktorů.

Jednotlivá města a obce mikroregionu se postupně rozšiřovala, což mělo za následek pozvolné začleňování malých obcí v těsném sousedství do těchto měst jako jejich místní části. Dalším velmi důležitým faktorem byla centralizace obcí. Tento proces vyvrcholil v 70. letech minulého století a měl za následek zánik mnoha obcí, v důsledku toho na území Jihočeského kraje zůstalo pouze 344 obcí. V období 1989 – 1994 probíhal opačný proces, dezintegrace obcí, zahájený v důsledku politických změn. Tento proces proběhl ve všech okresech Jihočeského kraje a přinesl s sebou vznik mnoha poměrně malých a ekonomicky slabých obcí.

Vývoj sídlní struktury na území mikroregionu je spojen s mnoha změnami. Zatímco některé obce si ponechaly statut obce již od roku 1850 (Tábor, Chýnov, Radení), jiné po různých změnách, ať již z hlediska územního nebo politického, opět získaly statut obce až v 90. letech minulého století (Drhovice 1990, Svrabov 1990, Nasavrky 1990, Vlčeves 1990 a nejmladší obec Turovec 1994).

7.1 Demografie mikroregionu

K 31. 12. 2006 žilo na území mikroregionu Tábořsko 51 755 obyvatel. V 70. a 80. letech minulého století byl demografický vývoj ovlivněn sociálními podporami v různých oblastech. To vedlo k vysoké sňatečnosti při nízkém věku snoubenců, a také k nízkému průměrnému věku matky.

Demografický vývoj byl poznamenán politickými a ekonomickými změnami z počátku 90. let minulého století. Objevily se nové možnosti studia, možnost cestování, rozšířila se nabídka volnočasových aktivit. Spolu s těmito možnostmi přinesly polistopadové změny také negativní vlivy jako nezaměstnanost, menší sociální jistoty či vysoké finanční nároky při pořizování bytů. To vše se odrazilo na novém demografickém chování mladé generace. Přístup k zakládání rodin se změnil, přibyla větší míra zodpovědnosti, mladí lidé zakládají rodiny s ohledem na osamostatnění a ekonomické zabezpečení. Tento postoj vedl k neuskutečnění druhotné demografické vlny silných ročníků mladých lidí ze 70. let minulého století.

Tabulka 5: Počet obyvatel k 31.12.2006 v jednotlivých obcích mikroregionu

Tábor	35859
Sezimovo Ústí	7280
Planá nad Lužnicí	3356
Chýnov	2202
Drhovice	178
Nasavrky	42
Nová Ves u Chýnova	259
Opařany	1362
Radenín	477
Radimovice u Želče	379
Svrabov	54
Turovec	228
Vlčeves	79
Celkem	51755

Pramen : <http://czso.cz/>

7.2 Vize mikroregionu Táborska

Vize jsou výstižným vyjádřením celého komplexu úkolů, které mikroregion na jeho rozvojové cestě čekají.

- **Rozvoj infrastruktury a zlepšení životního prostředí**

Mikroregion s rozvinutou infrastrukturou, zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů v městech a obcích mikroregionu, využívající nadregionálního dopravního napojení na blízké státy EU, těžící z výhodné geografické polohy a chránící své životní prostředí ekologicky šetrnou dopravou. Mikroregion bude využívat územního plánování a komplexních pozemkových úprav k zabezpečení trvalého souladu zájmů ochrany životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje.

- **Podpora podnikání**

Mikroregion s dostatečnou podporou přílivu investic a disponující kvalifikovanou, flexibilní a zdravou pracovní silou pro podnikání a investice většího rozsahu, vytvářející dostatek pracovních příležitostí, podporující malé a střední podnikání a trvale udržitelné hospodaření v zemědělství, lesnictví a rybářství s důrazem na zvyšování zaměstnanosti ve venkovských oblastech. Mikroregion bude podporovat zvýšení podílu ekologického zemědělství, využití potenciálu biomasy jako obnovitelné suroviny a rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství.

- **Rozvoj cestovního ruchu, kultury, památek a sportu**

Mikroregion navazující na bohaté přírodní, kulturní a historické dědictví, využívající vlastní turistický potenciál, se širokou nabídkou služeb pro rekreaci návštěvníků v souladu s myšlenkou trvale udržitelného rozvoje. Mikroregion bude aktivně bojovat proti chátrání a znehodnocování kulturních movitých a nemovitých památek. Mikroregion bude

rozvíjet a podporovat kulturní, společenské a sportovní zázemí pro zajištění sounáležitosti místních obyvatel s územím mikroregionu.

- **Rozvoj lidských zdrojů**

Mikroregion využívající efektivní a flexibilní trh práce a disponující kvalifikovanou a konkurenceschopnou pracovní silou. Mikroregion bude podporovat integraci jak osob ohrožených sociální exkluzí, tak osob nadprůměrně nadaných systémem institucí a služeb a eliminací bariér znesnadňujících zapojení těchto osob do pracovního procesu. Mikroregion disponující dostatečnou vzdělávací infrastrukturou, rozvinutým systémem celoživotního vzdělávání a nabídkou rekvalifikačních možností.

- **Podpora kvality života**

Mikroregion podporující zdravý a kvalitní život všech obyvatel, spokojené bydlení zejména mladých rodin s dětmi, dostupné zdravotní a sociální služby pro seniory, nabízející kvalitní a odpovídající pracovní příležitosti, vzdělání, kulturní a sportovní vyžití pro místní obyvatele.

- **Rozvoj venkovských oblastí**

Mikroregion podporující diverzifikaci ekonomické struktury venkovských oblastí, zvyšování kvality života venkovského obyvatelstva zlepšováním dostupnosti pracovních příležitostí, vzdělávacích, sociálních a zdravotních služeb. Mikroregion bude podporovat sounáležitost obyvatelstva s daným územím, posilovat vazby mezi venkovem a městy a spolupráci malých obcí.

7.3 SWOT analýza mikroregionu Táborsko

7.3.1 Analýza vnitřního prostředí

Mezi silné stránky mikroregionu Táborsko můžeme řadit:

- strategická poloha mikroregionu v centru Evropy
- klidné prostředí a atraktivní krajina
- dostatečná kapacita škol a školských zařízení
- přírodní, kulturní a historický potenciál pro oblast cestovního ruchu včetně velkého množství kulturních památek, památkově chráněných území a dalších hodnotných objektů
- tradice odborného a učňovského školství
- intenzivní bytová výstavba
- dostatečně kvalitně vybavená zdravotní zařízení s nadregionální (nemocnice) a s celorepublikovou působností²⁴

Ke slabým stránkám mikroregionu patří:

- přetížená silnice I/3
- chybí dobudovat další úseky dálnice D3 a propojení na dálniční síť ČR
- velká prašnost a hlučnost podél hlavních dopravních tras
- nedostatečná marketingová podpora území pro přilákání nových investorů
- nedostatečná dopravní obslužnost malých obcí
- nízká kvalita místních komunikací a technické infrastruktury
- malý zájem o vzdělávání v technických oborech ze strany žáků a rodičů, především v učebních oborech
- neexistence úplného vysokoškolského vzdělávání na území mikroregionu
- nedostatečná aktivní znalost cizího jazyka u některých obyvatel²⁵

²⁴Swot analýza mikroregionu Táborsko dostupná na <http://www.epkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

7.3.2 Analýza vnějšího prostředí

1) Legislativa

Příležitosti:

- Sbližování právních norem EU a ČR
- Přejímání evropských standardů v rámci různých oblastí společensko-ekonomického života
- Existence koncepčních a strategických dokumentů řešících ochranu životního prostředí a jeho složek na úrovni kraje
- Legislativní podpora zvyšování využití obnovitelných zdrojů energie (biomasa, bionafta, biolih)

Ohrožení:

- Problematická orientace ve stále se měnících právních normách
- Nedostatečná vymahatelnost práva
- Složitá daňová soustava
- Legislativní omezování práv zaměstnavatelů²⁶

²⁵Swot analýza mikroregionu Tábořsko dostupná na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

²⁶Swot analýza mikroregionu Tábořsko dostupná na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

2) Ekonomické změny

Příležitosti:

- Implementace nových programových dokumentů (ROP, TOP) v novém programovacím období 2007 – 2013
- Dostatečné a plné využívání finančních zdrojů z fondů EU (ERDF, ESF, EAGGF, FIG, CF)
- Funkční IV. tranzitní železniční koridor, dostavba dálnice D3 a rychlostní komunikace R3
- Prosazení alternativního způsobu hospodaření v rámci podpůrných programů EU
- Možnost čerpání podpor z EU na rozvoj podnikání, vývoje a inovací
- Zavádění nových technologií a služeb s vyšší přidanou hodnotou
- Zlepšení vzdělávacího systému v souvislosti s ekonomickými trendy a vývojem²⁷

Ohrožení:

- Neexistence volného tržního prostředí – závislost konkurenceschopnosti zemědělství na politice státu a EU
- Bariéry v podnikání vzhledem k nepružné a nepřehledné legislativě
- Zhoršení zaměstnanosti nekvalifikovaných nebo málo kvalifikovaných pracovníků
- Odchod velkých zahraničních investorů a tím zvýšení nezaměstnanosti
- Nekoncepční podpora malého a středního podnikání
- Nízká podpora vývoje a inovací
- Přejícná období mezi novými a starými členskými zeměmi EU²⁸

²⁷Swot analýza mikroregionu Tábořsko dostupná na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

²⁸Swot analýza mikroregionu Tábořsko dostupná na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

3) Sociální politické změny

Příležitosti:

- Reforma důchodového systému
- Ekonomická a politická stabilita ČR
- Navazování nových kontaktů a vazeb s dalšími členskými i nečlenskými zeměmi EU na regionální a komunální úrovni

Ohrožení:

- Nepříznivý politický vývoj v oblasti dotací do agrárního sektoru
- Nereformovaný důchodový systém
- Lobbyismus a protekcionismus „starých“ zemí EU
- Radikální změna politicko-ekonomického prostředí²⁹

²⁹Swot analýza mikroregionu Táborsko dostupná na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

4) Demografické změny

Příležitosti:

- Zvýšení migrace obyvatelstva do mikroregionu
- Podpora zakládání rodin

Ohrožení:

- Stárnutí obyvatelstva
- Klesající porodnost
- „Odliv mozků“ – odchod mladých, vysokoškolsky vzdělaných lidí do Prahy či zahraničí³⁰

5) Národní a mezinárodní infrastruktura

Příležitosti:

- Kvalitní napojení na nadřazenou páteřní dopravní síť
- Dlouhodobá koncepční, projektová a majetková příprava dopravních staveb
- Rozvoj jiných druhů dopravy než silniční, včetně výstavby veřejného logistického centra pro rozvíjení systémů kombinované dopravy
- Blízkost k silné rakouské a německé ekonomice

Ohrožení:

- Průtahy v realizaci odpovídajícího dopravního napojení JČK na nadřazenou mezinárodní i vnitrostátní síť a s tím související zaměření investorů na jiné regiony
- Další zhoršování technického stavu dopravních tras – silnic a regionálních železničních tratí

³⁰Swot analýza mikroregionu Tábořsko dostupná na <http://www.epkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

- Růst dopravního zatížení silnic a zvýšení nehodovosti
- Růst negativního vlivu dopravy na obyvatelstvo a životní prostředí
- Vysoká náročnost přípravy dopravních investic včetně jejich financování³¹

³¹*Swot analýza mikroregionu Tábořsko* dostupná na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>

7.4 Analýza struktury řemeslné výroby

Umělecká řemesla představují cenné kulturní bohatství naší země. Česká republika patří k zemím, které se mohou chlubit tisíciletou kulturou představovanou nejen duchovními, ale i mimořádně početnými hmotnými doklady, ke kterým jistě patří nejen dochované, historicky cenné, výtvary a předměty uměleckých a lidových řemeslníků, ale i uměleckořemeslné výrobky novodobých současných řemeslníků.

Od roku 1989 došlo v naší společnosti k mnoha kulturně ekonomickým změnám, na jejichž základě dochází ke snížení zájmu o přípravu na povolání v oblasti uměleckých řemesel. Na trhu práce není zájem o absolventy některých oborů a také sami žáci základních škol hledají pro své profesní uplatnění ty obory vzdělání, které jsou pro absolventy ekonomicky více atraktivní. Poměrně velký zájem je nadále o studium ve tříletých učebních oborech tradičních uměleckých řemesel jako jsou: umělecký kovář a zámečnický, umělecký truhlář, zlatník a klenotník, umělecký keramik, vlásenkář a maskér, umělecký řezbář a umělecký rytec. V některých oborech vzdělání, jako je např. umělecký pasíř, umělecký štukatér, umělecký pozlacovač, umělecký sklenář, košíkář získává výuční list v posledních letech pravidelně jen několik absolventů. V oborech vzdělání ruční krajčářka, ruční vyšíváčka a obuvník scénické obuvi se v posledním období nevyučil ani jediný žák.³²

Umělecké řemeslo a jeho produkty tvoří nedílnou a nezaměnitelnou součást národní hmotné kultury. České umělecké řemeslo si v konkurenci Evropy a některých zemí světa, v nichž má umělecké řemeslo svou tradici, zatím nadále zachovává vysokou úroveň. Dokladem toho může být např. uznání belgických účastnic světového krajčářského kongresu, který se v létě r. 2004 konal v ČR. Podle jejich konstatování belgické krajčářství žije již po dlouhá léta ze své historie, naproti tomu česká krajka dosáhla jedinečného vývoje jak po stránce výtvarné, tak po stránce jejího využití v moderním interiéru či v odívání.

³² *Umělecká řemeslná výroba, Vývoj kvalifikačních požadavků*, dostupná na: <http://www.nuov.cz/>

Celospolečenské a zejména ekonomické změny uplynulých let a celková současná situace, ve většině případů negativně zasáhla i do uměleckořemeslných profesí. S odstupem času lze tvrdit, že jedním ze zásadních kroků vedoucích k dnešnímu neutěšenému stavu bylo zrušení zákona č. 56/1957 Sb., v r. 1992. V praxi to znamenalo zrušení Ústředí lidové umělecké výroby a Ústředí uměleckých řemesel, organizací řízených ministerstvem kultury, v nichž do té doby pracovalo nejvíce našich uměleckých řemeslníků. Tím došlo k likvidaci více než osmdesátileté činnosti v oblasti záchrany, obnovy, zachování a zejména rozvoje všech oborů uměleckého řemesla. Navíc rozhodnutí ministerstva kultury zrušit tyto organizace následovalo paradoxně poté, kdy konkrétně Ústředí lidové umělecké výroby, a díky němu i v té době ještě Československo, bylo přijato jako první ze zemí bývalého východního bloku za řádného člena Evropské federace lidového umění a řemesel, to je v době, kdy se Ústředí lidové umělecké výroby aktivně podílelo na výzkumném programu „Místa a způsob aktivní záchrany řemeslných dovedností a technik v Evropě“, na němž se podílela např. Rada Evropy a UNECSO. Československé členství ve federaci samozřejmě rozhodnutím o zrušení Ústředí lidové umělecké výroby skončilo téměř okamžitě po svém vzniku.

Oproti tomu Slovenské Ústredie ľudovej umeleckej výroby, příspěvková organizace Ministerstva kultury SR a naše kdysi sesterská organizace, nejenže stále existuje, ale úspěšně rozvíjí umělecká řemesla i národní kulturní tradice. Každý rok pořádá „Dny mistrů ÚLUV“ – přehlídku kvalitativní špičky v oblasti tradiční výroby, řemesel a lidového umění. Akce se koná pod záštitou ministra kultury SR a primátora hlavního města SR Bratislavy. Nedílnou součástí sídla Ústredie ľudovej umeleckej výroby v Bratislavě se v roce 1999 stal Dvůr řemesel – ukázky práce mistrů nejrůznějších oborů lidové umělecké výroby, výstavní prostory, knihovna s možností prezenčního studia odborné literatury a časopisů, prodejna řemeslnických potřeb a odborné literatury, prodejny výrobků lidové umělecké výroby, krojů a oděvních doplňků. V prostorách nádvoří se pořádají koncerty, divadelní večery, pásma poezie i další kulturní události. V r. 2000 vznikla Škola řemesel, kde se pod vedením lektorů pořádají zájmové kurzy řemesel pro veřejnost. V roce 2005 byla otevřena nová pobočka Ústredie ľudovej umeleckej výroby Regionálne centrum remesiel v Bánské Bystrici.

Následkem vývoje v České republice jsou naprosto zásadní změny:

- v organizaci a náplni práce, kde se dříve v rámci podniku zaměstnanci – umělečtí řemeslníci mohli plně věnovat výrobě a vlastnímu profesnímu rozvoji, který Ústředí lidové umělecké výroby i Ústředí uměleckých řemesel podporovaly a vycházely zaměstnancům všestranně vstříc a kdy se mistři lidové umělecké výroby a uměleckého řemesla věnovali odborné přípravě mladých adeptů uměleckého řemesla. V současnosti, kdy každá profese funguje samostatně, musí vyrábět, vytvářet nové vývojové vzory, zajišťovat si výrobní materiál, hledat odbytové možnosti, zajišťovat a platit si svou propagaci, snažit se o vlastní profesní rozvoj, zpracovávat účetní a daňovou agendu buď vlastními silami, nebo zaměstnávat příslušného odborníka. Nezbytná je kooperace s jinými profesemi, kterou je třeba zajistit a přizpůsobit se jí. Proto se jen málokdo zabývá odbornou přípravou mladé generace, která znamená další časové, materiálové, prostorové i finanční náklady. Proto řada lidí, vynikajících odborníků ve svém řemesle, skončila a přešla z existenčních důvodů buď do jiné profese, nebo do důchodu;
- ve vlivu mezinárodního obchodu, kde ve velkém množství dováženého zahraničního zboží jsou samozřejmě i některé druhy uměleckořemeslných výrobků. Vzhledem k vysoké estetické úrovni, dokonalému řemeslnému zpracování a materiálové kvalitě na jaké byli po dlouhá léta zákazníci Ústředí lidové umělecké výroby a Ústředí uměleckých řemesel zvyklí, však tento dovoz nenachází příliš kladnou odezvu. Příznivá cena dovezeného zboží jde totiž v řadě případů ruku v ruce s všestranně nízkou kvalitou. Prodejny obou institucí navíc zdaleka neplnily jen obchodní funkci, ale svým uspořádáním byly zároveň galeriemi uměleckého řemesla. Všestranně vysoké nároky nebyly kladeny jen na umělecké řemeslníky, ale i na zaměstnance těchto prodejen, kteří, kromě jiného, museli znát původ a alespoň stručnou historii každého druhu výrobků. Velmi oblíbené byly tematické i průřezové výstavy, většinou spojené s předváděním jednotlivých řemesel. Návštěvníci tak měli možnost poznat zrod výrobku

a především přímý kontakt návštěvníků s výrobcí byl pro obě strany velmi přínosný;

- v rozvoji cestovního ruchu – je třeba zdůraznit, že jsou to právě výrobky českého uměleckého řemesla, které jsou oblíbeným a vyhledávaným zbožím, které u nás kupují turisté z celého světa. Také nelze opomenout fakt, že naše historické, kulturní a umělecké památky jsou pro zahraniční turisty velmi atraktivní a stát i územně správní celky by se měly co nejvíce starat o to, aby byly uchovávány v co nejlepším stavu. A to bez špičkových odborníků z mnoha oborů uměleckého řemesla není možné.

Výtvarné a uměleckořemeslné obory mají a do budoucna budou mít v každé vzdělané a kulturní společnosti své nezastupitelné místo. Stejně jako nejmodernější hudební styly žijí vedle klasické hudby staré několik století, aniž by se mohly vzájemně nahradit, tak sebedokonalejší výpočetní ani další technika nikdy nenahradí „osobní rukopis“ uměleckého řemeslníka, který je pro každého z nich stejně charakteristický jako otisky prstů. Vždy to budou dvě zcela odlišné záležitosti.

V uměleckořemeslné oblasti jde především o zachování tradičních uměleckých řemesel jako takových, o upevnění a nalezení jejich pozic v evropském kontextu a zaměření se na propagaci výrobků českých uměleckých řemeslníků v Evropské unii.

Umělecká řemesla jsou součástí ryze české kultury a národních tradic, proto by měly být hledány cesty, kterými by byla řešena podpora vzdělávání v uměleckořemeslných oborech i zachování jejich tradiční úrovně a v neposlední řadě podpora uplatnění absolventů na trhu práce.

7.4.1 Právní ochrana lidových řemesel v ČR

Po zrušení Ústředí lidové umělecké výroby, zřízeného dekretem presidenta republiky č. 110/1945 Sb. a upraveného zákonem č. 56/1957 Sb, se část bývalých pracovníků ÚLUV stala členy Sdružení lidových řemeslníků a výrobců. Toto Sdružení bylo zřízeno v roce 1992 podle zákona č. 83/1990 Sb. a na základě zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání.

Podle §73a, odst.1 tohoto zákona stanovila vláda vládním nařízením č. 140/2000 Sb. seznam oboru živností volných a vládním nařízením č. 469/2000 Sb. v příloze č. 4 obsahovou náplň těchto živností. Jedná se o živnosti ohlašovací, pro jejichž provozování živnostenský zákon nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti. Živnost může provozovat fyzická nebo právnická osoba, splní-li podmínky stanovené v §6 zákona č. 445/1991 Sb.

V příloze č. 4 vl. nař. 469/2000 Sb. se tradičních lidových řemesel a lidové umělecké výroby týkají zejména tyto skupiny živností:

Tabulka 6: Skupiny živností tradičních lidových řemesel

Skupina	Popis
10	textilní vlákna
11	textilní výrobky (mimo oděvy)
14	výšivka, batika, pletené a jiné výrobky
15	výroba brašnářského a sedlářského zboží z kůže
16	výroba obuvi z kůže
19	umělecko řemeslné zpracování dřeva
23	vazba knih
31	keramika a porcelán (mimo bižuterii a hračky)
38	kovářství a výroba kovového spotřebního zboží
39	tradiční technologie umělecko řemeslného zpracování kovů
57	výroba hudebních nástrojů
59	výroba hraček včetně textilních panenek
61	výroba bižuterie
62	kartáčnictví a deštníkářství
76	stánkový prodej
108	návrhářská a designérská činnost

Pramen: <http://www.nuov.cz/>

Údaje o jednotlivých řemeslnících jsou uvedeny v živnostenském rejstříku Podle §60 zákona č. 455/1991 Sb.

Fyzické a právnické osoby, provozující živnosti volné, mohou být rovněž členy Hospodářské komory v souladu zákona č.301/1992 Sb. Komora a její regionální úřadovny poskytují poradenské a konzultační služby členům, organizují vzdělávací a propagační činnost a navazují styky s obdobnými komorami v zahraničí. Zřizují a organizují také instituce a zařízení na podporu rozvoje podnikání.

Vedle Sdružení lidových řemeslníků a výrobců vznikla také různá samostatná profesní sdružení jako například Sdružení uměleckých kovářů v Brně, Vzdělávací spolek uměleckých řemesel a Svaz drobných řemeslníků a umělců v Praze, nebo Asociace malířek a malířů kraslic v Libotenicích. Zvláštní místo mezi těmito sdruženími zaujímá Rudolfínea, sdružení pro umělecká řemesla se sídlem v Roztokách u Prahy.

Po zrušení ÚLUV a jeho Krásných jizeb našli lidoví řemeslníci možnost prodávat své výrobky na tzv. trzích lidových řemesel, které se v devadesátých letech rozšířily ve městech zejména u příležitostí obnovy bývalých "jarmarků", nebo při folklorních festivalech. Vznikly také monotematické trhy, organizované na ekonomickém základě jako například známé hrnčářské trhy v Berouně nebo v Kunštátě. Přínosem v tomto ohledu byl vznik prodejen Manufaktura organizace Český národní podnik, s.r.o. se sídlem v Praze.

S rozvojem zájmu veřejnosti o rukodělnou práci vznikly nejrůznější kurzy a lidové konzervatoře, jejichž absolventi mohou získat živnostenská oprávnění v oboru živností volných a oprávnění ke stánkovému prodeji. Při absenci osvěty, zaměřené na hodnocení lidové rukodělné výroby, dochází často k poklesu technologické kázně a výtvarné úrovně některých výrobků. Jde o historicky se vyvíjející specifickou oblast kulturních hodnot, obsahujících i hodnoty ekonomické. Vlivem globálních elektronických informačních sítí, vlivem mezinárodního turismu a s rozvojem tržního hospodářství se oblast tradičních technologií a lidové umělecké výroby stává problémem mezinárodním, jak to ukázala konference UNESCO států střední a východní Evropy v roce 1997 ve Strážnici, konaná pod názvem Zásady ochrany tradiční lidové kultury před nevhodnou komercializací.

Na toto téma přijali účastníci konference metodickou studii. V ní se uvádí, že problém komercializace tradiční lidové kultury je na jedné straně diversifikován podle podmínek v jednotlivých zemích, na druhé straně se vlivem globálních elektronických informačních sítí, vlivem turismu a rozvojem tržního hospodářství, stává problémem mezinárodním. V obecné poloze všechny výhody civilizace a vlastně i naše existence jsou založeny na tom, že se učíme prostřednictvím tradic. I všechny snahy národů a národnostních menšin o přežití jsou živeny tradicemi. S růstem vzdělanosti a materiálních jistot roste i touha člověka po poznávání a využívání dosavadních hodnot, vytvořených generacemi, k obohacení jeho současného života. Charakteristickým rysem tohoto procesu je, že zanikající prvky tradic jsou vědomě tezaurovány ve formě nejrůznějších zápisů a dokumentačních fondů a takto vytvářené databáze jsou využívány jako podnět i pro nové kulturní aktivity.

V tomto smyslu vláda České republiky přijala usnesení č. 571/2003 Sb. ke Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice. Usnesení navazuje na dosavadní výsledky realizace mezinárodních dokumentů v České republice jako je Doporučení k ochraně tradiční lidové kultury, přijaté Generální konferencí UNESCO v roce 1989, dále Rezoluce Evropského parlamentu ze 16.1.2001, navazující na Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního bohatství, a další dokumenty. V tomto usnesení formuluje vláda zásady konkrétní realizace uvedených mezinárodních dokumentů České republiky. Pověřuje instituce a organizace státní správy a samosprávy upřesnit identifikaci jevů tradiční lidové kultury, dokumentaci jejich stavu a proměn, a vyzývá k vytváření podmínek pro její uchování. V souvislosti s těmito úkoly doporučuje hledat možnosti a způsoby jejich prezentace a předávání dalším generacím.

V oboru péče o uchování a rozvoj lidových řemesel a lidové umělecké výroby se mohou zainteresované organizace opírat o formulace Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví, přijaté Generální konferencí UNESCO 17. října 2003 v Paříži, v níž se zdůrazňuje - vedle jiných jevů - zejména "dovednosti spojené s lidovými řemesly." Pro naplňování této Úmluvy vytváří vl. usnesení 571/2003 Sb. velmi dobré podmínky.

Prostor pro uplatnění řemeslných činností dává jednak OSA III. - Program rozvoje venkova (EAFRD), a též OSA IV. – Program Leader.

7.4.2 Řemeslná výroba na Tábořsku

Řemeslnou výrobu je možné provozovat privátně, družstevně, lokálně či celorepublikově. Existuje celá řada způsobů prezentace řemeslné výroby. Jednotliví řemeslníci o sobě mohou dát vědět přes média, dále se mohou představit na výstavách, trzích, v galeriích atd.

Nejvíce řemeslníků na Tábořsku je možné spatřit o Tábořských setkání, která se konají každý rok a to na podzim v polovině září. Na Tržním náměstí či Náměstí Mikuláše z Husi je k vidění středověký řemeslný trh s programem a staročeský jarmark. Je zde spousta řemesel, ať běžná, jako například kovář, po dost zvláštní, třeba šmejdiř (obchodník s drobnými předměty) či šlejfiř (brusič nožů). Významem řemeslné výroby je nejen uchování historických zvyků, ale i pojmů.

Tito řemeslníci se zde sjíždějí z celé České republiky, nelze tedy hovořit o řemeslnících typických pro tábořskou oblast. To samé platí i o trhovcích, kteří přijíždějí před Vánoce či Velikonocemi na jarmarky, jsou to opět lidé z celé České republiky, kteří nabízejí rozličné zboží.

Dle mých zjištění jsou na Tábořsku známy dva živnostníci, kteří tradiční řemeslnou výrobou využívají jako zdroj svých příjmů.

1) Paní Miluše Bubelová z Plané nad Lužnicí a její činnost:

- barvení textilních výrobků
- vyšívání obrázků z rybích šupin;
- drátování vajíčků, zvonečků, hrnečků, bižuterie;
- zpracování ovčí vlny na kolovratu
- paličkování.

Odbyt svých výrobků si paní Miluše Bubelová zařizuje sama. Dříve jezdila po trzích, nyní se dostala do podvědomí veřejnosti natolik, že ji zákazníci sami kontaktují. Své produkty nedává do komise (zastoupena odborníky z oblasti zemědělství, podnikatelského sektoru, řemesel, ochrany životního prostředí atd., a také zástupci obcí a státní správy).

2) Paní Věra Mazaná z Měšic a její činnost:

- šperky z kůže
- figurky z kůže

Paní Věra Mazaná odbyt svých výrobků zajišťuje prodejem na jarmarcích a prodejem v obchodech po celé České republice. Své produkty nabízí také do komise.

Dle průzkumu - po projednání se zástupci tábořského úřadu a po projednání se samotnými živnostníky – bylo zjištěno, že není na Tábořsku předpoklad vyššího rozvoje diverzifikace činností, které by přinesly dostatečný příjem . Jediným zdrojem, který by zajistil dostatečný příjem, je agroturistika.

7.5 Agroturistika

Agroturistika je zdroj diverzifikace činností na venkově. Jde o specifickou formu venkovského cestovního ruchu, která vedle využívání přírody a krajiny venkova je charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracím nebo usedlostem se zemědělskou funkcí. Je provozována v zemědělské prvovýrobě jako vedlejší, doplňková činnost k získání dodatečných finančních prostředků. Je představována jednak činnostmi na farmě i v okolním prostředí, souhrnem služeb ubytovacích, stravovacích a ostatních, ale také možností zážitků, které zemědělský subjekt poskytuje návštěvníkům za účelem rekreace a odpočinku. Agroturistikou se tedy rozumí cestovní ruch na zemědělských farmách nebo v objektech větších zemědělských podniků. Profituje především z přírodního, ale i kulturního bohatství místního prostředí.

Rozvoj agroturistiky byl možný až po roce 1989, od té doby docházelo v České republice k výrazným změnám venkova souvisejícím s restrukturalizací zemědělské výroby, doprovázené transformací zemědělských podniků, omezováním zemědělské prvovýroby a snižováním počtu pracovníků v ní.³³ První útlumové programy prováděné v některých částech zemědělské prvovýroby zároveň vyvolávaly nutnost hledat alternativní řešení především v mimoprodukčních funkcích zemědělství tak, aby byla zachována prosperita zemědělství, udrženo vesnické osídlení a vytvořeny dodatečné pracovní příležitosti.³⁴ Možností pro venkov se pak mohla stát právě agroturistika. Další zásadní příčinou jejího rozvoje představoval trend návratu k přírodě a harmonickému soužití s ní – tzv. ekolologizace společnosti. Přetechnizovaný život ve městech nutí obyvatele stále více vyhledávat styk s přírodou. Rozvoj agroturistiky je tedy prospěšný nejen pro zemědělce, ale také pro ostatní obyvatele venkova a pro obyvatele měst. Tvorba a nabídka volnočasových aktivit jako je zábava, sport, národopisné akce, místní atrakce aj. je nosnou výhodou provozovatele agroturistických služeb. Další významná etapa rozvoje přišla se vstupem do Evropské Unie a s přílivem zahraničního kapitálu, především ze strukturálních fondů.

³³ Škodová Parmová D. : *Agroturistika*. 2007 České Budějovice. ISBN 978-80-7394-009-6

³⁴ Škodová Parmová D. : *Agroturistika*. 2007 České Budějovice. ISBN 978-80-7394-009-6

8. Návrh projektu

Jak již bylo výše uvedeno, podnikání v oblasti řemeslných činností nemusí zajistit dostatečný příjem a proto byl navrhnut projekt z oblasti agroturistiky. Jedná se o návrh agroturistického vzdělávacího centra, které by zajistilo devět stabilních pracovních pozic a pozvedlo úroveň lokality, kde by se objekt nacházel.

Projekt byl zpracován podle metodiky prof. Součka. Jedná se o kostru projektu, která by musela být pro žádost o dotace z EU hlouběji propracována.

8.1 Analýza okolí podniku

8.1.1 Analýza trhu

Strategické období

- strategie je zpracovávána na 5 let

Segmenty trhu

- Agroturistické vzdělávací centrum je zaměřeno na poskytování prostorů pro firemní akce od meetingů po odborné semináře a kurzy
- Cílovou skupinou jsou střední a velké firmy a podniky ze všech možných oborů podnikání. Zpočátku by se centrum zaměřovalo na vytváření poptávky hlavně v Jihočeském kraji.
- S postupem času a dalším rozvojem centra a poskytovaných služeb by mohly být služby nabízeny velkým nadnárodním společností, které působí kdekoli na území ČR.

Nabízené služby

- ubytování v 6 dvoulůžkových a 5 čtyřlůžkových pokojích
- stravování formou plné penze
- pořádání meetingů, školení a přednášek – prostory vybavené příslušnou technologií
- různé formy volnočasových aktivit (organizované výlety do přírody i blízkých historických míst – Tábor, Kozí Hrádek, ..., sjezd řeky Lužnice, možnost zapůjčení kol, jízda na koních, ...)
- další agroturistické aktivity, kde si klienti mohou „na vlastní kůži“ vyzkoušet život na venkově (dojení krav a koz, pastva dobytka,...)

Poptávka

- agroturistické centrum je zaměřeno na střední a velké firmy Jihočeského kraje, při volných kapacitách centra i na veřejnou klientelu

- podnikem ovlivnitelné faktory poptávky:
 - cena nabízených služeb
 - kvalita nabízených služeb
 - informovanost potenciálních zákazníků prostřednictvím reklamy
 - dobrá pověst podniku
- podnikem neovlivnitelné faktory poptávky:
 - počasí
 - zájem potenciálních zákazníků o agroturistické centrum
 - výše výdajů jednotlivých firem na vzdělávání a teambuilding zaměstnanců

Lokalita

- vzdělávací a agroturistické centrum se bude nacházet v obci Planá nad Lužnicí, která je vzdálena cca 9 km od Tábora a 59 km od Českých Budějovic
- areál bude vybudován rekonstrukcí bývalé zemědělské usedlosti o rozloze 3 900m²
- v objektu již existují stáje pro chov malých hospodářských zvířat a ubytovací prostory, ale kvůli špatnému stavu prostor je nutno podstoupit celkovou rekonstrukci

Popis obce

- V obci Plané nad Lužnicí žije stále přibližně 3000 obyvatel. Příroda kolem Plané nad Lužnicí skýtá dobré podmínky pro pěší turistiku, cyklistiku nebo projížďku na koni. K návštěvě lákají i přírodní zajímavosti – Chýnovská jeskyně, Botanická zahrada v Táboře nebo naučná stezka Borkovická blata. Řeka Lužnice, která se proplétá celým regionem, přímo vybízí k výletu na kánoji či k rybaření. Krajina kolem Plané nad Lužnicí je plná rybníků, které jsou využívány k rekreaci.

Dopravní dostupnost

- Dopravní dostupnost obce je výborná. Planá nad Lužnicí je dostupná automobilem, autobusem i vlakem. Městem prochází jižní železniční koridor Praha-České Budějovice-Linz. Vlakový spoj jezdí v intervalu 1-2 hodiny jak z Českých Budějovic, tak i z Prahy. Neméně náročnou možností je doprava vlastním automobilem (u samotného podniku je možnost parkování). Autobus jezdí zhruba ve stejném časovém rozmezí jako vlak.

Analýza konkurence

- v obci a jejím okolí se nenachází žádné turistické centrum stejného nebo podobného typu
- nejbližší ubytovací služby typu hotel nebo penzion se nachází sice v Plané nad Lužnicí na úrovni jezu Soukeník, avšak jeho vybavení pro školení či přednášky jsou méně vhodná

8.1.2 Analýza vědeckotechnického rozvoje

Podnik bude vybaven moderní technologií zajišťující kvalitní poskytované služby. Místnost pro přednášky bude vybavena dataprojektorem a celé centrum bude připojeno na internet pomocí bezdrátové technologie Wi-Fi. Podnik bude sledovat trendy ve vývoji nabídky a poptávky v ubytovacích a stravovacích službách.

8.1.3 Analýza regionu

Ceny energií a spotřebovávané vody v regionu nevybočují z celostátních průměrů. Centrum bude odebírat elektrickou energii od společnosti E.ON za cenu 3 620,27 Kč/MWh. Očekává se mírný každoroční nárůst cen potřebných energií a vody. Poskytování služeb v podniku není zátěžové pro životní prostředí. Předpokládá se zpřísnění ekologických kritérií, jejichž dopady jsou ale těžko určitelné do budoucna.

8.1.4 Analýza ekonomického a právního systému

V České republice se musí každý podnikatelský subjekt podřídit velikému množství zákonů, vyhlášek a norem, jedná se zejména o následující:

- zákon o daních z příjmů (586/1992 Sb.) odvod daně z příjmů PO (21% v roce 2008, 20% 2009, 19% 2010 a další roky) ve znění pozdějších předpisů
- zákon o životním prostředí (17/1992 Sb.) ve znění pozdějších předpisů
- zákon o účetnictví (563/1991 Sb.) ve znění pozdějších předpisů
- občanský zákoník (40/1964 Sb.) ve znění pozdějších předpisů
- obchodní zákoník (513/1991 Sb.) ve znění pozdějších předpisů

Centrum bude mít mimo výše uvedené zákony zavedeny i vnitropodnikové směrnice, kterými se bude řídit jako celek, ale budou platit i pro jednotlivé zaměstnance.

8.1.5 Příležitosti a hrozby

Mezi největší hrozby pro budované centrum patří jistě fakt, že takové služby v tomto čase vyhledávají především velké nadnárodní společnosti, které mají většinou pro pořádání meetingů a kursů již osvědčené lokality. Nicméně s pomocí správného marketingu a prezentace centra můžeme této skutečnosti využít jako příležitosti a oslovit střední firmy a nabídnout dlouhodobější spolupráci s možností slevy. Další hrozbu může představovat vybudování podobného vzdělávacího centra v blízkém okolí s nižšími cenami. Příležitost může představovat jedinečnost, flexibilita a vysoká kvalita nabízených služeb. Další příležitostí je možnost uspokojit mezeru v trhu s agroturistickými centry v Jihočeském kraji.

8.2 Formulace specifických předností podniku

Specifickou předností podniku je myšlena taková vlastnost (služba), kterou se podnik výrazně odlišuje od ostatních podniků na konkurenčním poli.

Takovou předností pro agroturistické centrum je především technologické zázemí pro pořádání kurzů a školení, které jiné podobné podniky v blízkosti neposkytují. Jedná se totiž většinou o malé penziony a hotely, které jsou více zaměřeny na rodinný pobyt, než na firemní klientelu. Další výhodou se stává klidné okolní prostředí a příroda, kde se budou moci klienti odreagovat při rozličných aktivitách – výlety do okolí, ať už na koňských hřbetech nebo na kole, možnost sjezdu řeky Lužnice a mnoho dalších doplňkových služeb. Jako originální relaxování se zde nabízí i poznání venkovského života v centru (menší hospodářská zvířata) nebo na blízkých statcích.

Závěrečnou předností je i věrnostní program pro firmy, které se do areálu budou vracet. Těm se dostane slevy, nebo jim budou poskytnuty některé volnočasové aktivity zdarma.

8.3 Vize podniku

8.3.1 Základní představa o budoucí podobě podniku

- strategické období je stanoveno na 5 let
- zajištění maximálně stabilních míst, 9 míst stabilních + v případě nutnosti přibírání sezónních brigádníků z blízkých destinací
- sociální záruky a motivační program
- poskytování nových služeb v závislosti na přáních klientů
- rozšíření ubytovací kapacity agroturistického centra

8.3.2 Scénáře budoucího vývoje

Pesimistická varianta:

- zpočátku podnikání nebude snadné sehnat vysoký úvěr na celkovou rekonstrukci
- díky nízkému zájmu klientů o agroturistické centrum může zkrachovat ještě dříve, než se jeho chod stačí plně rozběhnout
- negativní vliv v této oblasti podnikání může být nepřízeň počasí a i přesto, že je podnik v povědomí lidí, může dojít k jeho krachu
- výsledkem pesimistického scénáře bude, že podnik aniž by zahájil provoz, tak jeho investice bude prodělečná a dostane se do bankrotu

Optimistická varianta:

- z počátku podnikání nebude obtížné získat úvěr na rekonstrukci a vybavení objektu, neboť podnik ručí za úvěr celým svým objektem
- klienti projeví dostatečný zájem o agroturistické služby, kapacita bude plně využita a poptávka začne převyšovat nabídku – nastane potřeba rozšíření kapacit a tudíž zvýšení počtu zaměstnanců
- počasí bude příznivé – slunné léto bez velkého počtu srážek a zima bez vánic

- výsledkem optimistické varianty je zahájení provozu a po zhruba 5 letech zjištění, že existující kapacity nestačí uspokojit poptávku. Objevuje se proto potřeba rozšíření kapacit, což by nejspíš znamenalo opětovné zažádání o úvěr, ale jeho získání pro již existující, známý a prosperující podnik bude snadné.

Realistická varianta:

- získání úvěru na počáteční investici bude relativně jednoduché vzhledem k tomu, že podnik ručí zástavou daného objektu
- v prvních 3 letech nebude agroturistické centrum zcela v podvědomí potenciálních klientů, tudíž na počátku provozu nebude plně využita celková kapacita objektu
- počasí ovlivnit nelze, ale lze předpokládat, že bude bez extrémních výkyvů teplot a extrémních dešťových a sněhových srážek
- do budoucna bude centrum agroturistiky prosperovat natolik, že bude nezbytné zvýšit kapacity ubytovacích prostor a bude k tomu potřeba získání dalšího úvěru
- do budoucna lze tudíž očekávat i zvýšení počtu zaměstnanců

8.3.3 Zásadní strategické rozhodnutí o tempu tržeb

- jako východisko je použita prognóza poptávky, která byla vypracována při analýze okolí
- růst tržeb se předpokládá cca 6% p.a.

8.3.4 Formulace dílčích strategií podniku

8.3.4.1 Strategie materiálové a energetické náročnosti a nákladovosti produkce

Mzdové náklady zaměstnanců:

- agroturistické centrum bude stabilně zaměstnávat 9 zaměstnanců (1 recepční, 1 správce, 3 pokojské, 2 kuchaře a 2 animátory, kteří budou mít na zodpovědnost program klientů). Ti se budou pravidelně střídat na ranních a odpoledních směnách.

Tabulka 7: Měsíční náklady na mzdy zaměstnanců

Pracovní pozice	Hrubá mzda v Kč	ZP a SP v Kč	Náklady na mzdy v Kč
Recepční	14000	4 900	18 900
Pokojská 1	12 000	4 200	16 200
Pokojská 2	12 000	4 200	16 200
Pokojská 3	12 000	4 200	16 200
Správce	12 000	4 200	16 200
Kuchař 1	14 000	4 900	18 900
Kuchař 2	14 000	4 900	18 900
Animátor 1	15 000	5 250	20 250
Animátor 2	15 000	5 250	20 250
Celkem	120 000	42 000	162 000

Celkové roční náklady na mzdy budou tedy činit: $162\,000 \times 12 = 1\,944\,000,-$ Kč.

Náklady na materiál, energie, odpisy a úroky z úvěru:

- spotřeba elektrické energie je odhadem vyčíslena na 200 000,- Kč/rok
- náklady na materiál zahrnují náklady na nákup potravin, čisticích a úklidových prostředků, krmiva pro menší hospodářská zvířata, kancelářské potřeby apod. a jsou vyčísleny na 800 000,- Kč ročně
- ostatní provozní náklady, kde je zahrnuto pojištění, nákup pohonných hmot, občasné veterinární vyšetření hospodářských zvířat apod. jsou ve výši 300 000,- Kč za rok

Celkové roční náklady na materiál a energie budou tedy činit **1 300 000,- Kč** ročně.

Celkové roční odpisy jsou podrobně rozepsány v kapitole 8.3.4.2., tabulce 9.

Roční úroky z úvěru - viz. kapitola 8.3.4.5.

Tabulka 8: Roční celkové náklady

Náklad	1. rok v Kč	2. rok v Kč	3. rok v Kč	4. rok v Kč	5. rok v Kč
Mzdy	1 944 000	1 944 000	1 944 000	1 944 000	1 944 000
Materiál, energie, PN	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Odpisy	228 298	456 448	456 448	252 448	252 448
Úroky z úvěru	1 080 000	799 474	770 896	739 460	704 881
Celkem	4 552 298	4 499 922	4 471 344	4 235 908	4 201 329

Celková ubytovací kapacita je 32 lůžek. V prvním roce se předpokládá obsazenost 75%, ve druhém 80%, ve třetím 85%, ve čtvrtém 90% a v pátém roce 95%.

Tabulka 9: Kalkulace ceny na 1 lůžko na noc

	1. rok	2. rok	3. rok	4. rok	5. rok
Počet lůžek	32	32	32	32	32
Počet lůžek/1 rok	8 760 (75%)	9 344 (80%)	9 928 (85%)	10 512 (90%)	11 096 (95%)
Náklady celkem (v Kč)	4 552 298	4 499 922	4 471 344	4 235 908	4 201 329
Náklady na 1 lůžko (v Kč)	520	482	450	403	379
Marže na 1 lůžko (v Kč)	180	218	250	297	321
Výsledná cena za lůžko bez DPH	700	700	700	700	700

8.3.4.2 Strategie hospodaření s hmotným majetkem

Celková potřeba kapitálu:

- náklady na pořízení a rekonstrukci objektu 6 990 000,- Kč
 - náklady na dlouhodobý majetek 500 000,- Kč
 - náklady na drobný dlouhodobý majetek 510 000,- Kč
- Celkem 8 000 000,- Kč

Složení hmotného majetku podniku:

- nemovitost – pořizovací cena 6 990 000,- Kč
- dataprojektor
 - pořizovací cena 10 000,-Kč
 - LCD. Rozlišení: SVGA 800 x 600 (Native), 1024 x 768 (Compressed)
- pračka se sušičkou
 - pořizovací cena 45 000,- Kč
 - technické parametry – 10 kg prádla, 1200 ot./min, energetická třída A
- myčka nádobí
 - pořizovací cena 20 000,- Kč
 - technické parametry – 14 sad nádobí, 7 mycích programů
- trouba do kuchyně
 - pořizovací cena 12 290,- Kč
 - technické parametry – energetická třída A, objem 57 litrů
- automobil
 - pořizovací cena 500 000,- Kč
 - Škoda Octavia Combi
- ostatní drobný hmotný majetek – celková pořizovací cena 422 710,- Kč
 - počítače, bezdrátové připojení na internet Wi-Fi, počítače a kancelářské vybavení, žehlička, vysavač, kuchyňské náčiní apod.

Hmotný majetek bude odepisován rovnoměrně. Nemovitost po dobu 50ti let (odpisová skupina 6), automobil po dobu 5 let (odpisová skupina 2) a ostatní hmotný majetek po dobu 3 let (odpisová skupina 1).

Odpisy majetku:

Tabulka 10: Odpisy hmotného majetku

	1. rok v Kč	2. rok v Kč	3. rok v Kč	4. rok v Kč	5. rok v Kč
Nemovitost	71 298	141 198	141 198	141 198	141 198
Automobil	55 000	111 250	111 250	111 250	111 250
Ost. DDHM	102 000	204 000	204 000	0	0
Celkem	228 298	456 448	456 448	252 448	252 448

8.3.4.3 Strategie rozdělení zisku a použití zdrojů

- vlastník složí základní kapitál v hodnotě 300 000,-Kč z vlastních zdrojů a dostane od Poštovní spořitelny půjčku o výši 8 000 000,-Kč. Dále požádá o dotace ze Strukturálních fondů Evropské Unie (EAFRD), které by mu po splnění daných podmínek byly po čase vyplaceny

Tabulka 11: Struktura poskytnutí možné dotace

	Rok realizace	Suma způsobilých nákladů	Dotace EU (37,5%)	Příspěvek ze státního rozpočtu ČR	Privátní výdaje
Opatření III.II diverzifikace činností nezemědělské povahy	2008	8 000 000	1 875 000	625 000	5 500 000

- jelikož bude centrum vedeno jako společnost s ručením omezeným, je nutné vést rezervní fond ke krytí případných ztrát
- po zdanění zisku daní z příjmů PO bude zbytek určen k dalšímu rozvoji a rozdělen mezi společníky (jelikož tuto firmu vlastní pouze 1 společník, bude zbylý zisk převeden jemu a zdaněn srážkovou daní 15%)

8.3.4.4 Strategie úvěrů

- počáteční potřeba cizích zdrojů – 8 000 000,- Kč
- úvěr je poskytnut od Poštovní spořitelny na 15 let při úrokové sazbě 13,5% (tzv. „Malý investiční úvěr“)
- centrum bude úvěr splácen jednou ročně, vždy ke konci roku

Tabulka 12: Splátkový kalendář

Rok	Dluh počátkem roku	Anuita	Úrok	Úmor	Dluh koncem roku
2008	8 000 000	1 085 256	1 080 000	5 256	7 994 744
2009	7 994 744	1 085 256	799 474	285 782	7 708 962
2010	7 708 962	1 085 256	770 896	314 360	7 394 602
2011	7 394 602	1 085 256	739 460	345 796	7 048 806
2012	7 048 806	1 085 256	704 881	380 376	6 668 430
2013	6 668 430	1 085 256	666 843	418 413	6 250 017
2014	6 250 017	1 085 256	625 002	460 255	5 789 762
2015	5 789 762	1 085 256	578 976	506 280	5 283 482
2016	5 283 482	1 085 256	528 348	556 908	4 726 574
2017	4 726 574	1 085 256	472 657	612 599	4 113 975
2018	4 113 975	1 085 256	411 398	673 859	3 440 116
2019	3 440 116	1 085 256	344 012	741 245	2 698 872
2020	2 698 872	1 085 256	269 887	815 369	1 883 503
2021	1 883 503	1 085 256	188 350	896 906	986 597
2022	986 597	1 085 256	98 660	986 597	0

8.3.5 Rozvaha

Tabulka 13: Rozvaha

ROZVAHA					
ke dni 31.12.					
(v Kč)					
AKTIVA	2008	2009	2010	2011	2012
AKTIVA CELKEM	10 132 744	10 756 287	10 879 306	10 973 745	11 036 749
Dlouhodobý majetek	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Dlouhodobý hmotný majetek	7 490 000	7 490 000	7 490 000	7 490 000	7 490 000
Drobný DHM	510 000	510 000	510 000	510 000	510 000
Oběžná aktiva	2 132 744	2 756 287	2 879 306	2 973 745	3 036 749
Pokladna	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Běžný účet	2 032 744	2 656 287	2 779 306	2 873 745	2 936 749
PASIVA	2008	2009	2010	2011	2012
PASIVA CELKEM	10 132 744	10 756 287	10 879 306	10 973 745	11 036 749
Vlastní kapitál	2 138 000	3 047 326	3 484 704	3 924 940	4 368 319
Základní kapitál	300 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Rezervní fond	30 000	50 000	50 000	50 000	50 000
VH běžného účetního období	1 808 000	2 497 326	2 934 704	3 374 940	3 818 319
Cizí zdroje	7 994 744	7 708 962	7 394 602	7 048 806	6 668 430
Bankovní úvěry a výpomoci	7 994 744	7 708 962	7 394 602	7 048 806	6 668 430

8.3.6 Výkaz zisků a ztrát

Tabulka 14: Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisku a ztrát					
ke dni 31.12.					
(v Kč)					
	2008	2009	2010	2011	2012
Tržby za prodej služeb	6 132 000	6 540 800	6 949 600	7 358 400	7 767 200
Náklady vynaložené na prodej služeb	4 552 298	4 499 922	4 471 344	4 235 908	4 201 329
Odpisy dlouhodobého hmotného majetku	228 298	456 448	456 448	252 448	252 448
Ostatní provozní náklady	4 324 000	4 043 474	4 014 896	3 983 460	3 948 881
Provozní výsledek hospodaření	1 808 000	2 497 326	2 934 704	3 374 940	3 818 319

8.3.7 Výkaz cash-flow

Tabulka 15: Výkaz CF

VÝKAZ CASH-FLOW					
ke dni 31.12.					
(v Kč)					
Peněžní toky	2008	2009	2010	2011	2012
Stav peněžních prostředků na začátku účetního období	300 000	1 022 744	2 434 813	4 284 261	6 573 944
Zisk	1 579 702	2 040 878	2 478 256	3 122 492	3 565 871
Odpisy stálých aktiv	228 298	456 448	456 448	252 448	252 448
Cash-flow z provozní činnosti	1 808 000	2 497 326	2 934 704	3 374 940	3 818 319
Splátka dluhu	-1 085 256	-1 085 256	-1 085 256	-1 085 256	-1 085 256
Cash-flow z investiční činnosti	-1 085 256	-1 085 256	-1 085 256	-1 085 256	-1 085 256
Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků	722 744	1 412 069	1 849 448	2 289 684	2 733 063
Stav peněžních prostředků na konci účetního období	1 022 744	2 434 813	4 284 261	6 573 944	9 307 007

Čistý zisk (v Kč):

2008	$1\,579\,702 - (1\,579\,702 \times 0,21) = 1\,579\,702 - 331\,737 = 1\,247\,965$
2009	$2\,040\,878 - (2\,040\,878 \times 0,20) = 2\,040\,878 - 408\,176 = 1\,632\,702$
2010	$2\,478\,256 - (2\,478\,256 \times 0,19) = 2\,478\,256 - 470\,869 = 2\,007\,387$
2011	$3\,122\,492 - (3\,122\,492 \times 0,19) = 3\,122\,492 - 593\,273 = 2\,529\,218$
2012	$3\,565\,871 - (3\,565\,871 \times 0,19) = 3\,565\,871 - 677\,516 = 2\,888\,356$

8.3.8 Ukazatele finanční analýzy

8.3.8.1 Ukazatele rentability

Rentabilita vlastního kapitálu:

- udává, kolik korun čistého zisku připadá na jednu korunu vlastního kapitálu

2008	$ROE = 1\,247\,965 / 2\,138\,000 = 0,5837$
2009	$ROE = 1\,632\,702 / 3\,047\,326 = 0,5358$
2010	$ROE = 2\,007\,387 / 3\,484\,704 = 0,5761$
2011	$ROE = 2\,529\,218 / 3\,924\,940 = 0,6444$
2012	$ROE = 2\,888\,356 / 4\,368\,319 = 0,6612$

Rentabilita celkového kapitálu:

- měří efektivnost celkového vloženého kapitálu (vlastního a cizího)

2008 $1\,247\,965 / 10\,132\,744 = 0,1232$

2009 $1\,632\,702 / 10\,756\,287 = 0,1518$

2010 $2\,007\,387 / 10\,879\,306 = 0,1845$

2011 $2\,529\,218 / 10\,973\,745 = 0,2305$

2012 $2\,888\,356 / 11\,036\,749 = 0,2617$

Rentabilita tržeb:

- míra zisku, která připadá na 1,- Kč tržeb
- tento ukazatel udává, jak dokáže podnik kontrolovat své náklady

2008 $ROS = 1\,247\,965 / 6\,132\,000 = 0,2035$

2009 $ROS = 1\,632\,702 / 6\,540\,800 = 0,2496$

2010 $ROS = 2\,007\,387 / 6\,949\,600 = 0,2888$

2011 $ROS = 2\,529\,218 / 7\,358\,400 = 0,3437$

2012 $ROS = 2\,888\,356 / 7\,767\,200 = 0,3719$

Rentabilita nákladů:

- ukazatel rentability nákladů udává, jaká část zisku (nebo ztráty) připadá na 1 korunu nákladů.

2008 $ROC = 1\,247\,965 / 4\,552\,289 = 0,2741$

2009 $ROC = 1\,632\,702 / 4\,499\,922 = 0,3628$

2010 $ROC = 2\,007\,387 / 4\,471\,344 = 0,4489$

2011 $ROC = 2\,529\,218 / 4\,235\,908 = 0,5971$

2012 $ROC = 2\,888\,356 / 4\,201\,329 = 0,6875$

8.3.8.2 Ukazatel zadluženosti

Celková zadluženost:

- ukazatel zadluženosti představuje podíl cizího jmění na celkových aktivech podniku

2008	$7\,994\,744 / 10\,132\,744 = 0,7890$
2009	$7\,708\,962 / 10\,756\,287 = 0,7167$
2010	$7\,394\,602 / 10\,879\,306 = 0,6797$
2011	$7\,048\,806 / 10\,973\,745 = 0,6423$
2012	$6\,668\,430 / 11\,036\,749 = 0,6042$

8.4 Formulace strategických cílů

8.4.1 Cíle na trhu

- prosazení se na regionálním trhu, posléze i na trhu celorepublikovém

8.4.2 Ekonomické cíle

- první rok firma vykazuje nejnižší zisk, protože se předpokládá obsazení pouze 75%
- v dalších letech dojde meziročně k nárůstu zisku přibližně o 30%, dále o 21,5% , 26% a pátým rokem vzroste zisk asi o 14%

8.4.3 Majetkové cíle

- během prvních 5ti let se nepředpokládá významné navýšení dlouhodobého hmotného majetku

8.4.4 Sociální cíle a cíle v oblasti kvalifikace a motivace

- okolo 6. roku podnikání se předpokládá růst mezd zhruba o 25%

8.5 Tabulka logického rámce projektu

Logický rámec je vhodný pro identifikaci a analýzu problémů na straně jedné a definování cílů a stanovení konkrétních aktivit k řešení těchto problémů na straně druhé. Metodou logického rámce se připravovaný projekt testuje jak z hlediska vhodnosti a přiměřenosti pro řešení daného problému, tak z hlediska jeho proveditelnosti a trvalé udržitelnosti.

Tabulka 16: Logický rámec

	Ověřitelné údaje	Zdroje informací	Riziko
Hlavní cíl <ul style="list-style-type: none"> • Zisk • Rozvoj venkova 	<ul style="list-style-type: none"> - výše HV za běžné období - návštěvnost dané vesnice, regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - účetní výkazy podniku - statistický úřad 	
Účel <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení cestovního ruchu v místě podnikání • Zajištění stabilních pracovních míst • Zvelebení okolí místa podnikání 	<ul style="list-style-type: none"> - návštěvnost dané vesnice vyšší o 500 lidí - 9 zaměstnanců - kladné hodnocení alespoň 150 obyvatel 	<ul style="list-style-type: none"> - turistická informační centra, statistický úřad - úřad práce - interní dokumenty a výkazy - dotazník pro obyvatele - statistika obce 	<ul style="list-style-type: none"> - zkrácené informace - subjektivní dojmy obyvatel
Výstupy projektu <ul style="list-style-type: none"> • Nákup a restaurace objektu • Nákup technologií • Vytvoření pracovních příležitostí 	<ul style="list-style-type: none"> - dokončení restaurace objektu do 31.12.2007 - propagace a oslovení potenciálních klientů do 31.12.2007 - vytvoření 9 pracovních míst 	<ul style="list-style-type: none"> - stavební dokumentace - interní dokumenty a výkazy 	<ul style="list-style-type: none"> - zpoždění stavebních prací - nezájem firem o informace
Aktivitty <ul style="list-style-type: none"> • Získání dostatečných finančních zdrojů • Nalezení a koupě objektu • Vyhledání stavební firmy na rekonstrukci objektu • Dohodnutí spolupráce s místními majiteli koní a hospodáři 	<ul style="list-style-type: none"> - úvěr 8 000 000,-Kč od banky - záznam v katastru nemovitostí - smlouva se stavební firmou - smlouva s dodavateli služeb 		<ul style="list-style-type: none"> - neposkytnutí úvěru - kolize s územním plánem obce - zpoždění stavebních prací - nezájem místních obyvatel o spolupráci

9. Závěr

Příjmy venkovského obyvatelstva jsou nízké a struktura hospodářských činností není dostatečně rozmanitá. Na většině území ubývá stálého obyvatelstva a mladí lidé odcházejí z venkova do měst. S tím souvisí nízká daňová výtěžnost území, ale i slabá kupní síla místního obyvatelstva. Proto je třeba hledat alternativní pracovní příležitosti a náhradní zdroje příjmů k posílení stability venkova zakládáním a rozvojem nezemědělských mikropodniků i přesunem podniků z měst.

Jednou z možností, jak zlepšit podmínky na venkově a nalézt alternativní zdroje příjmů pro občany venkova, je diverzifikace činnosti zemědělců a jejich rodin, účast obyvatel venkova na rozvoji malého a středního podnikání, na zlepšení odbytu zemědělských i nezemědělských produktů a na rozvoji venkovské turistiky. Základem k naplnění těchto záměrů jsou podnikatelské projekty vázané na schválené programy.

Základním cílem diverzifikace činností je vytvořit nová a stabilizovat existující pracovní místa rozvojem podnikání, a tím přispět ke zvýšení ekonomické stability venkovských oblastí a snižování vylidňování venkova. Tvorba nových pracovních příležitostí na venkově je nejdůležitějším stabilizačním faktorem na venkově.

Jednou z alternativ rozvoje venkova představují umělecká řemesla, která odrážejí cenné kulturní bohatství naší země. Česká republika patří k zemím, které se mohou chlubit tisíciletou kulturou představovanou nejen duchovními, ale i mimořádně početnými hmotnými doklady, ke kterým zajisté patří nejen dochované, historicky cenné, výtvary a předměty uměleckých a lidových řemeslníků, ale i uměleckořemeslné výrobky novodobých současných řemeslníků.

Řemeslná výroba je předmětem zájmu turistů, proto by bylo dobré na ni nezapomínat.

V uměleckořemeslné oblasti jde především o zachování tradičních uměleckých řemesel jako takových, o upevnění a nalezení jejich pozic v evropském kontextu a zaměření se na propagaci výrobků českých uměleckých řemeslníků v Evropské unii.

Dle průzkumu však bylo zjištěno, že na Táborsku není předpoklad vyššího rozvoje diverzifikace činností v uměleckořemeslné oblasti, které by přinesly dostatečný příjem. Převažujícím zdrojem, který by zajistil dostatečný příjem, je agroturistika.

Proto byl navrhnut projekt z oblasti agroturistiky. Jedná se o návrh agroturistického vzdělávacího centra, které by zajistilo stabilní pracovní pozice a pozvedlo úroveň lokality, kde by se objekt nacházel.

10. Summary

The purpose of this dissertation is to analyze opportunities of diversification's activity as possible incomes of farmers and people living on the countryside in Tabor area.

One of the opportunities how to improve conditions on the countryside and to find alternative sources of income for countryside settlers, is diversification of farmers activities as well as their contribution to the small businesses development. Another important factor is improvement of sales of agricultural and non-agricultural products and increasing development of agro-tourism. Business projects dependant on particular programs and grants, are foundation for these ideas to come alive.

The diversification's main aim is to make new, and to stabilize the old working positions through development of local business. That should lead to increasing economical stability of the village areas, as well as decreasing the numbers of people leaving villages to live in the city. New job opportunities are the most important factor in stabilization process in the countryside areas.

Craftsmanship is one of the biggest hopes in how to develop the countryside (as mentioned above), as the craftsmanship reflects rich culture heritage and tradition of our country.

Czech republic has thousands years old history and culture of spiritual and physical evidence such as historically precious items of artistic and rural (folk) character. Also products of recent artists are highly credited.

Though according to the survey, Tabor is not capable of development of diversification's activities which would bring enough profit. The only source bringing enough income is agro-tourism.

That is why eco-tourism project has been proposed. The proposal is dedicated to the agro-tourist educational centre which would provide stable job opportunities and would also increase the value of the locality.

Klíčová slova:

Regionální politika EU

Strukturální fondy

Diverzifikace

Analýza

Agroturistika

Program rozvoje venkova

Keywords:

Regional policy of EU

Structural funds

Diversification

Analysis

Agricultural tourism

Programme of rural development

11. Seznam použité literatury

1. Hrabánková M.: *Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000-2013.* "Monitoring" IVV Mze ČR. 2000 Praha. ISBN 80-7105-210-8
2. Hrabánková M., Boháčková I., Svatošová L., Řehoř P. : *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky.* 2007 Praha. ISBN 80-86284-66-2
3. *Národní strategický plán pro rozvoj venkova ČR pro léta 2007-2013* dostupný na <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/narodni-strategicky-plan-rozvoje-venkova/1001573/42690/>
4. *Podpora rozvoje venkova v letech 2007-2013* dostupný na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>
5. Svatošová L., Boháčková I., Hrabánková M.: *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky.* ZF JČU České Budějovice. 2005. 156 s. ISBN80-7040-749-2
6. *Swot analýza mikroregionu Tábořsko* dostupná na <http://www.cpkp.cz/files/file/EQUAL/spovpozice.pdf>
7. Škodová Parmová D. : *Agroturistika.* 2007 České Budějovice. ISBN 978-80-7394-009-6

Internetové stránky:

8. Brána do Evropy	www.euroactiv.cz
9. Český statistický úřad	www.czso.cz
10. Fondy Evropské unie	www.strukturální-fondy.cz
11. Národní ústav odborného vzdělání	www.nuov.cz

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1: Tři hlavní úrovně regionálního členění

Tabulka 2: Členění území České republiky

Tabulka 3: Strukturální fondy a možnost finanční podpory podle Cílů a Iniciativ

Tabulka 4: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007–2013

Tabulka 5: Počet obyvatel k 31.12.2006 v jednotlivých obcích mikroregionu

Tabulka 6: Skupiny živností tradičních lidových řemesel

Tabulka 7: Měsíční náklady na mzdy zaměstnanců

Tabulka 8: Roční celkové náklady

Tabulka 9: Kalkulace ceny na 1 lůžko na noc

Tabulka 10: Odpisy hmotného majetku

Tabulka 11: Struktura poskytnutí možné dotace

Tabulka 12: Splátkový kalendář

Tabulka 13: Rozvaha

Tabulka 14: Výkaz zisků a ztrát

Tabulka 15: Výkaz CF

Obrázek 1: Dlouhodobý rozpočtový trend EU

Obrázek 2: Členění České Republiky

Seznam příloh

Realizace projektů Místních akčních skupin (MAS) v podopatření 2.I.4 Rozvoj venkova (podopatření typu LEADER+) Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství pro období 2004-2006 v České republice.

Příloha č. 1: Realizovaný projekt „Mas Sdružení Růže“ .

Příloha č. 2: Realizovaný projekt „Mas Kyjovské Slovácko v pohybu“.

Příloha č. 3: Realizovaný projekt „Region Haná“.

Příloha č. 1 – Projekt „Mas Sdružení Růže“

Mas: Mas Sdružení Růže

Reg. číslo projektu: CZ05.I.04/2.I.00.0/0707

Název projektu: Keramická dílna

Podopatření: 2.I.4.

Příjemce pomoci: Rodina Panny Marie

Místo realizace projektu (kraj/obec): Jihočeský/Nové Hradce

Doba realizace projektu: červenec-září 2006

Zdůvodnění projektu:

- vybudování keramické dílny včetně elektrické pece
- možnost využívání dílny i jinými subjekty
- vytvoření nového keramického kroužku, který v Nových Hradech a okolí nefungoval
- pravidelná práce se školní mládeží, maminkami a seniory a rozvoj jejich dovedností

Přínos projektu:

V Nových Hradech a okolních vesnicích zcela chyběla keramická dílna s elektrickou pecí. Provedený průzkum zaznamenal obrovský zájem spoluobčanů a řady subjektů jako ZŠ, MŠ, Junáku a Klubu seniorů. Adaptací nevyužívaných prostor kláštera vznikl vyhovující prostor s bezbariérovým přístupem. Vytvořením keramické dílny byl spuštěn pravidelný týdenní keramický kroužek, dílna je též k dispozici novohradské veřejnosti. Tato kulturně vzdělávací aktivita přispěla ke zvýšení atraktivity území, nabízí hodnotné využití volného času pro děti a seniory a zvyšuje kvalifikaci obyvatelstva prostřednictvím růstu zručnosti účastníků keramického kroužku.

Rozpočet projektu v Kč:

Celkové náklady: 532 987,-

Celkové způsobilé výdaje (výdaje, na které lze žádat dotaci) : 448 000,-

Příspěvek z národních zdrojů: 89 600,-

Příspěvek z EU: 358 400,-

Příloha č. 2 – Projekt „Mas Kyjovské Slovácko v pohybu“

Mas: Mas Kyjovské Slovácko v pohybu

Reg. číslo projektu: CZ05.I.04/2.1.00.0/0643

Název projektu: Hody sú naše – vytvoření krojového fondu pro zachování místních tradic

Podopatření: 2.I.4.

Příjemce pomoci: Krušpánek, občanské sdružení

Místo realizace projektu (kraj/obec): Jihomoravský/Vlkoš

Doba realizace projektu: prosinec 2005-červen 2006

Zdůvodnění projektu:

- podpora místních tradic a jejich udržení, zvláště v životě mladé generace
- podpora iniciativy místních obyvatel
- pomoc při zachování starých krojů v jejich pestrosti pro potomky

Přínos projektu:

Pomocí vlastního krojového fondu se udržely v obci tradiční krojové hody a vytvořil fond specifických krojových součástí, který pomůže překonat problémy při zachování místních tradic. Organizování prezentací projektu občanským sdružením pro veřejnost obsahuje praktické informace o způsobech údržby krojových součástí. Došlo ke zvýšení produkce švadlen a vyšíváček na úkor tržního podílu větších firem, které často nepocházejí z regionu a tím dochází k nezáměrné proměně zhotovovaných krojových součástí a k deformaci odkazu předků v regionu. Projekt v neposlední řadě přináší mladé generaci zajímavější život na venkově a vede ke zvýšení zájmu o dění v obci.

Rozpočet projektu v Kč:

Celkové náklady: 240 066,-

Celkové způsobilé výdaje: 240 065,-

Příspěvek z národních zdrojů: 48 013,-

Příspěvek z EU: 192 065,-

Příloha č. 3 – Projekt „Region Haná“

Mas: Region Haná

Reg. číslo projektu: CZ05.I.04/2.1.00.0/0669

Název projektu: Zachování kulturního dědictví v blízkosti cyklostezky č. 6025 a cyklotrasy č. 6033

Podopatření: 2.I.4.

Příjemce pomoci: Obec Senice na Hané

Místo realizace projektu (kraj/obec): Olomoucký/Senice na Hané

Doba realizace projektu: únor – červen 2006

Zdůvodnění projektu:

- rekonstrukce drobných sakrálních památek
- přínos k větší atraktivitě projížděné cyklostezky
- posílení „historické paměti“ obyvatel obce
- zřízení jednoduchého odpočinkového místa pro turisty

Přínos projektu:

Projekt vychází vstříc cykloturistům, kteří v okolí Olomouce projíždějí převážně rovinatou krajinou, jejíž charakter je ovlivněn velkoplošným zemědělstvím. Většina turisticky atraktivních cílů je soustředěna v obcích. Jistým zpestřením průjezdů mezi nimi jsou drobné sakrální památky, které se podél cest zachovaly – byť často v neutěšeném stavu. Rekonstrukce a opravy těchto stavbiček jsou hlavním předmětem projektu, který v rámci realizace strategie Regionu Haná podala obec Senice na Hané. Na počátku byl odborný průzkum stavu objektů spolu s návrhem restaurátorských zásahů a dotace z OP Zemědělství umožnila jejich realizaci. Z přidělených prostředků byla financována i jednoduchá odpočinková zastávka.

Rozpočet projektu v Kč:

Celkové náklady: 303 650,-

Celkové způsobilé výdaje: 303 650,-

Příspěvek z národních zdrojů: 60 730,-

Příspěvek z EU: 242 920,-

Seznam použitých zkratk

aj.	A jiné
atd.	A tak dále
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAFRD, ZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství
EHS	Evropské hospodářské společenství
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FIFG	Finanční nástroj pro podporu rybolovu
HND	Hrubý národní důchod
HNP	Hrubý národní produkt
LAU	Místní administrativní jednotky
m.j.	Mimo jiné
MAS	Místní akční skupina
např.	Například
NSPRV	Národní strategický plán rozvoje venkova ČR
NUTS	Statistické územní jednotky Evropské unie
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OLAF	Evropský úřadu pro boj proti podvodům
OP	Operační program
ROP	Regionální operační program
s.r.o	Společnost s ručením omezeným
SAPARD	Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova
SROP	Společný regionální operační program
SZP	Společná zemědělská politika
ÚLUV	Ústředí lidové umělecké výroby
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu